

Optimalizace daně z příjmu vybraného podnikatele

Tomáš Jurčík

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tomáš Jurčík
Osobní číslo: M170167
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Účetnictví a daně
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Optimalizace daně z příjmu vybraného podnikatele

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě průzkumu literárních pramenů zpracujte teoretické a metodické poznatky vztahující se k stanovení daně z příjmu fyzické osoby.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybraný subjekt a stanovte jeho současnou daňovou povinnost.
- Navrhněte optimalizaci daňového zatížení vybraného subjektu.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018, 274 s. ISBN 978-80-87974-17-9.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
- MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, 2019, 279 s. ISBN 978-807-5541-956.
- SHELLEKENS, Marnix. *European tax handbook 2019*. Amsterdam: IBFD, 2019, 1250 s. ISBN 978-90-8722-521-6.
- VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁČHOVÁ, . *Daňový systém ČR 2018*. 14. aktualizované vydání. Praha: VOX, 2018, 403 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Kirschnerová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **6. ledna 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2020**

L.S.

---

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím souhlasem, pokud je uzavřena licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použítou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se věnuje optimalizaci daně z příjmů vybraného podnikatele v České republice. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se nachází důležité zdroje, pomocí kterých se v praktické části aplikuje optimalizace daně z příjmů u vybraného podnikatele. Na základě dostupných informací o podnikateli se v praktické části provádí všechny dostupné legální způsoby optimalizace daně z příjmů a uvádí se, který způsob je pro podnikatele výhodné využít.

Klíčová slova: daň z příjmů fyzických osob, dílčí základ daně, zdravotní pojištění, sociální pojištění, daňová povinnost.

ABSTRACT

Topic of this bachelor thesis is Tax optimization of personal income tax in the Czech republic for 2019. Thesis is divided in two parts theoretical and practical. There are important resources in theoretical part which that are use for tax optimization in practical part. In the practical part are performer all legal way of tax optimization which are advantageous to entrepreneur based on available information about entrepreneur. Also there is comparison of levies including health and social insurance which are also connected with tax optimization.

Keywords: personal income tax, partial tax base, health insurance, social insurance, tax liability

Tímto bych rád poděkoval mé vedoucí bakalářské práce, Ing. Pavlíně Kirschnerové, Ph. D., za veškerou spolupráci, za věcné připomínky, cenné rady, a především ochotu a trpělivost, kterou měla při tvorbě této bakalářské práce.

*„Platit vyšší daně, než ukládá zákon, je větším zločinem než krádit daňovou povinnost.“ –
Weaponův zákon*

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DAŇ	13
1.1 FUNKCE DANĚ	13
1.1.1 Fiskální funkce	13
1.1.2 Alokační funkce	13
1.1.3 Redistribuční funkce	14
1.1.4 Stimulační funkce.....	14
1.1.5 Stabilizační funkce	14
1.2 ZÁKLADNÍ KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ	14
2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR	16
2.1 PŘÍMÉ DANĚ	16
2.2 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	16
2.3 OSTATNÍ DAŇOVÉ PŘÍJMY.....	17
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	18
3.1 ZÁKLADNÍ POJMY	18
3.1.1 Poplatník daně z příjmů fyzických osob	18
3.1.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob	18
3.1.3 Základ daně z příjmů fyzických osob	19
3.2 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	20
3.3 PŘÍJMY ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI.....	20
3.4 PŘÍJMY Z KAPITÁLOVÉHO MAJETKU	21
3.5 PŘÍJMY Z NÁJMU.....	22
3.6 OSTATNÍ PŘÍJMY	22
4 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	23
4.1 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ.....	23
4.2 ODČITATELNÉ POLOŽKY OD ZÁKLADU DANĚ.....	24
4.3 SAZBA DANĚ A SOLIDÁRNÍ ZVÝŠENÍ DANĚ.....	25
4.4 SLEVY NA DANI	25
4.4.1 Sleva na poplatníka	25
4.4.2 Sleva na manžela/manželku	26
4.4.3 Sleva na invaliditu	26
4.4.4 Sleva pro zdravotně postižené	27
4.4.5 Sleva na studenta	27
4.4.6 Sleva za umístění dítěte.....	27
4.4.7 Sleva na evidenci tržeb.....	27

4.4.8	Daňové zvýhodnění na vyživované dítě)	27
4.4.9	Sleva na dani podle § 35	28
5	OPTIMALIZACE DAŇOVÉ POVINNOSTI.....	29
5.1	UPLATNĚNÍ VÝDAJŮ PROCENTEM Z PŘÍJMŮ	29
5.2	VYUŽITÍ SPOLUPRÁCE OSOB K OPTIMALIZACI DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ.....	30
5.3	UPLATNĚNÍ PAUŠÁLNÍCH VÝDAJŮ NA DOPRAVU	30
5.4	UPLATNĚNÍ ODPISŮ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU K OPTIMALIZACI DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ.....	31
5.5	DAŇOVÁ ZTRÁTA V DAŇOVÉM PŘIZNÁNÍ FYZICKÝCH OSOB	34
6	KONCEPCE SOCIÁLNÍHO A ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.....	35
6.1	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	35
6.1.1	Vyměřovací základ OSVČ	35
6.1.2	Placení záloh	35
6.2	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	36
6.2.1	Vyměřovací základ OSVČ	36
6.2.2	Placení záloh	37
II	PRAKTICKÁ ČÁST	38
7	PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉHO PODNIKATELE.....	39
7.1	VÝPOČET ZÁKLADU DANĚ PODNIKATELE	39
7.1.1	Dílčí základ daně ze závislé činnosti	39
7.1.2	Dílčí základ daně ze samostatné činnosti	40
7.1.3	Výpočet daňové povinnosti.....	42
8	NÁVRH OPTIMALIZACE.....	45
8.1	UPLATNĚNÍ PAUŠÁLNÍCH VÝDAJŮ	45
8.1.1	Výpočet daňové povinnosti.....	46
8.2	UPLATNĚNÍ PAUŠÁLNÍCH VÝDAJŮ NA DOPRAVU	47
8.2.1	Výpočet daňové povinnosti.....	48
8.3	UPLATNĚNÍ DAŇOVÝCH ODPISŮ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU VEDOUcí K DAŇOVÉ OPTIMALIZACI VČETNĚ UPLATNĚNÍ PAUŠÁLŮ NA DOPRAVU.....	50
8.3.1	Zrychlené odpisování u nového majetku	52
8.3.2	Zvýšení daňových odpisů v prvním roce rovnoměrného odpisování	53
8.3.3	Zvýšení odpisů v prvním roce zrychleného odpisování.....	54
8.3.4	Výpočet daňové povinnosti.....	55
8.4	VYUŽITÍ SPOLUPRÁCE OSOB K DAŇOVÉ OPTIMALIZACI	58
8.4.1	Výpočet daňové povinnosti – podíl 50 %	59
8.4.2	Výpočet daňové povinnosti – podíl 12 %	61
9	ZHODNOCENÍ A NÁVRH OPTIMALIZACE DANĚ Z PŘÍJMŮ VYBRANÉHO PODNIKATELE	64

ZÁVĚR	66
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	69
SEZNAM OBRÁZKŮ	70
SEZNAM TABULEK.....	71

ÚVOD

Téměř každý občan se za svůj život setkal s problematikou týkající se daní. S daněmi nebo různými poplatky se lidé setkali již za starověkého Řecka, starověkého Egypta či starověkého Říma. Postupem času se daně staly nezbytnou součástí jakéhokoliv územního zřízení, a to z toho důvodu, že prostřednictvím daní může docházet např. k rozvoji daného státu. V historii československého státu došlo několikrát ke změnám v daňovém systému, avšak v rámci samostatné České republiky došlo k nejvýznamnější daňové reformě v roce 1993, kdy docházelo ke změně orientace ekonomiky na tržní hospodářství. Součástí této reformy bylo i zavedení daně z příjmů fyzických osob, která tvoří stěžejní téma této bakalářské práce.

Hlavním tématem bakalářské práce je zaměření na optimalizaci daně z příjmů fyzických osob. Tato práce si tedy klade za cíl snížit co nejvýhodněji daň z příjmů fyzické osoby. V tomto případě je konkrétně optimalizovaná daň z příjmů vybraného podnikatele. Problematikou tohoto tématu by se měla zabývat každá fyzická osoba, která vykonává nějakou podnikatelskou činnost, neboť je v zájmu každého poplatníka, aby odváděl na daňových odvodech co nejmenší částky.

V teoretické části, která tvoří první část bakalářské práce, jsou zachyceny důležité informace týkající se daně z příjmů fyzických osob. Je nezbytné si uvědomit, že problematika týkající se daně z příjmů fyzických osob patří mezi nejvíce složité daně v daňovém systému v České republice. Tyto příjmy nejenže podléhají zdanění, ale také odvodům na zdravotním a sociálním pojištění, a proto je celá problematika týkající se této daně značně obsáhlá. Nicméně jsou v teoretické části zmíněné veškeré důležité informace, které jsou nezbytné pro aplikování v druhé, tedy praktické části.

V rámci praktické části jsou aplikovány jednotlivé způsoby legální optimalizace daně z příjmů fyzických osob, které jsou uvedené v teoretické části. Na základě získaných informací ohledně příjmů a výdajů za zdaňovacího období 2019 a předpokládaných budoucích příjmů a výdajů v následujících letech se provádí postupná optimalizace daně z příjmů a odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Je tak prezentováno, jak dosáhnout zcela legální cestou snížení daňové povinnosti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je zoptimalizovat daňovou povinnost vybraného podnikatele pomocí zákonem stanovených legálních způsobů optimalizace.

Na základě průzkumu literárních pramenů se v teoretické části nachází vysvětlení pojmu daně, popis funkcí daně a zařazení jednotlivých daní v daňovém systému České republiky. V této části dochází k popisu základních pojmů týkajících se daně z příjmů fyzických osob jako např. kdo je poplatníkem daně z příjmů, co je jejím předmětem anebo co tvoří základ daně z příjmů. Teoretická část popisuje poznatky vztahující se k výpočtu daně z příjmů fyzických osob, jako jsou nezdanitelné části, odčitatelné položky, sazby daně, slevy na dani, a především pak důkladně určuje v jednotlivých kapitolách způsoby legální optimalizace daně z příjmů fyzických osob.

V praktické části se aplikují jednotlivé způsoby možné optimalizace, které jsou popsány v teoretické části. Provádí se optimalizace daňové povinnosti vybraného podnikatele, který se doposud nepokoušel o žádnou možnost optimalizace daně z příjmů. Vzhledem k investicím a rozšíření jeho podnikatelské činnosti je v praktické části kladen důraz na vybrání vhodného způsobu legální optimalizace. Pro výpočet vhodné optimalizace se vycházelo z obdržených informací podnikatele ohledně dosažených příjmů a výdajů. V jednotlivých kapitolách je nejdříve vyzkoušen způsob využití paušálních výdajů procentem z příjmů, následně je provedeno zoptimalizování za pomoci paušálů na dopravu a porovnání, zda jsou výhodnější než skutečné výdaje na pohonné hmoty. V další kapitole je provedena optimalizace za pomoci uplatnění daňových odpisů, konkrétně se zde jedná o vybrání vhodného způsobu daňového odpisování u nového dlouhodobého majetku. Na základě dalšího možného způsobu optimalizace je v poslední kapitole provedena optimalizace daně z příjmů fyzických osob pomocí spolupráce manželky. Pokud se jedná o optimalizaci s pozitivním efektem, tedy dochází ke snížení dílčího základu daně ze samostatné činnosti a tím i sražení daňové povinnosti a odvodů na sociální a zdravotní pojištění, je v závěru každé této kapitoly provedeno porovnání celkových odvodů před optimalizací a po provedení dané optimalizace.

V závěru této práce je doporučen vhodný způsob optimalizace daně z příjmů vybraného podnikatele za zdaňovací období 2019 s vypočítanou konečnou daňovou povinností a s odvody sociálního a zdravotního pojištění.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇ

Obecně daň představuje příjem finančních prostředků od soukromého do veřejného sektoru. Kubátová (2018, s. 15) definuje daň jako povinnou zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu, která se vyznačuje neúčelovostí a neekvivalentností.

Neekvivalentnost představuje charakteristickou vlastnost v tom smyslu, že část, jakou se jednotlivec účastní na společných příjmech, nepředstavuje žádný vztah k tomu, v jaké výši se bude podílet na výdajích veřejných rozpočtů. Neúčelovost zase znamená, že nikdo, kdo platí daň, neví, co bude z těchto odvedených prostředků financováno (Vančurová, Láchová, 2018, s. 10).

Daně se odvádí pravidelně v časových intervalech např. daň z příjmu, ovšem při určitých okolnostech může být také nepravidelná jako např. při převodu nemovitostí (Kubátová, 2018, s. 15).

Daně jsou určeny k úhradám potřeb, které vznikají společnosti jako celku. Jedná se především o potřeby obrany státu proti vnějšímu nepříteli anebo o potřeby, které je efektivnější hradit ze společných zdrojů např. základní školství (Vančurová, Láchová, 2018, s. 10).

1.1 Funkce daně

Vančurová a spol. (2018, s. 11) upozorňuje na skutečnost, že daně se stávají důležitým nástrojem ekonomické politiky státu. Moderní daně plní nebo mohou plnit celou řadu funkcí, požaduje se od nich obecně mnohem víc než jen naplnit veřejné rozpočty.

1.1.1 Fiskální funkce

Primární funkcí daně se stává fiskální funkce, tedy schopnost naplnit veřejný rozpočet. Vančurová a spol. poukazuje na to (2018, s. 11), že např. zvýšení nominální sazby v daních nelze pokládat za splnění fiskální funkce. Pokus o zvýšení výnosu z daně takovým způsobem může znamenat opačný efekt. Může docházet ke zvýšení pokusů o vyhnutí se dani vůbec a tzv. daňovým únikům.

1.1.2 Alokační funkce

Alokační funkce se uplatňuje v případech, že trh projevuje neefektivnost v alokaci zdrojů. Příčiny tržního selhání jsou existence veřejných statků, statků pod ochranou, externalit a nedokonalá konkurence (Kubátová, 2018, s. 19).

Tato funkce znamená vložení prostředků do oblastí, kam jich trh vkládá málo (např. školství) nebo odebrání prostředků z oblastí, kde se jich nachází mnoho (např. zdanění ekologické). Prostřednictvím daňových úlev lze např. usměrnit preference spotřebitelů (Kubátová, 2018, s. 19).

1.1.3 Redistribuční funkce

Kubátová (2018, s. 18) poukazuje na to, že lidé nepovažují rozdělení důchodů a bohatství vzniklých fungováním trhu za spravedlivé. Daně mají za úkol přesunout část důchodů a bohatství směrem od bohatších jedinců k chudším.

1.1.4 Stimulační funkce

Daňové subjekty všeobecně považují daně jako újmu, a proto se všemi možnými prostředky snaží snížit svou daňovou povinnost. Stát proto nabízí subjektům různé druhy daňových úspor, avšak subjekty, které se chovají nezodpovědně, zatěžuje vyšším zdaněním. Jedním z druhů daňové úspory můžeme uvést příklad, kdy si daňový subjekt může snížit základ daně z příjmů o ztrátu z minulých let (Vančurová, Láchová, 2018, s. 12).

1.1.5 Stabilizační funkce

Podle Kubátové (2018, s. 19) se stabilizační funkce soustřeďuje na zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice. Hlavním úkolem je zabezpečení dostatečné zaměstnanosti a cenové stability. Daně by tak měly v období krize dosahovat menších hodnot a v době konjunktury naopak vyšších (Kubátová, 2009, s. 17).

1.2 Základní konstrukční prvky daně

Základními konstrukčními prvky daně jsou:

- daňový subjekt,
- předmět daně,
- osvobození daně,
- základ daně a zdaňovací období,
- odpočty od základu daně,
- sazba daně,
- slevy na dani (Vančurová, Láchová, 2018, s. 13–14).

Vančurová a Láchová (2018, s. 14) upozorňují na skutečnost, že na daňové zatížení má značný vliv způsob, jakým se daně vybírají, pracnost a množství administrativních a evidenčních povinností, které jsou s úhradou daně spojené. V další řadě poukazují na to, že konstrukčních prvků je celá řada, ovšem daň se neobejde bez vymezení daňového subjektu, předmětu daně a stanovení nominální sazby daně.

Daň z příjmu fyzických osob
Předmět daně (nezahrnuje vyňaté příjmy)
- osvobození
- výdaje daňově uznatelné
= základ daně
- odpočty
* sazba daně
+ solidární zvýšení daně
- slevy na dani
= daň

Tabulka 1: Konstrukční prvky daně z příjmu fyzických osob (vlastní zpracování)

2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR

Vančurová, Láchová (2018, s. 57) označuje jako základní parametr, který kvantitativně popisuje daňový systém, daňovou kvótou. Také popis tzv. daňového mixu označuje jako charakteristiku daňového systému. Daňový mix objasňuje, jakému typu daní dává daný stát přednost a jaký typ naopak potlačuje. Výpočtem podílu jednotlivých typů daní na celkovém daňovém výnosu zjistíme důležitost jednotlivých typů daní.

Přestože daně z příjmů neboli důchodové daně představují v posledních desetiletí významnou část přímých daní, dochází celosvětově ke snižování podílu důchodových daní na daňovém mixu. Ostatně v České republice tento druh daní nebyl ani v minulosti převládající (Vančurová, Láchová, 2018, s. 58).

2.1 Přímé daně

Mezi přímé daně patří:

- daň z příjmu fyzických a právnických osob, která zdaňuje veškeré příjmy kromě příjmů, které jsou podle zákona vyňaty ze zdanění. Zahrnují se zde i příjmy kapitálové povahy, tj. úroky, zisk, dividendy apod.,
- daň z nemovitostí, která zdaňuje nemovitý majetek,
- daň z nabytí nemovitých věcí,
- daň silniční se vztahuje na silniční motorová vozidla, která jsou určena pro podnikání a jinou samostatnou výdělečnou činnost (Peková, 2012, s. 348).

Vančurová, Láchová (2018, s. 58) upozorňují na skutečnost, že přímé daně jsou pro svoji adresnost velmi sledované a jsou v častých případech nástrojem regulace. Pomocí své adresnosti mohou příznivěji vyhovět daňové spravedlnosti a také důkladněji přizpůsobit platební schopnosti jednotlivých subjektů. Avšak mají vyšší negativní účinky na nabídku práce, jestliže bude poplatníkovi část pracovního důchodu odňata ve formě daně, bude méně ochoten pracovat.

2.2 Nepřímé daně

Mezi nepřímé daně patří:

- daň z přidané hodnoty, předmětem této daně je dodání zboží za úplatou osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku, poskytnutí služby za úplatou osobou povinnou k dani

s místem plnění v tuzemsku, pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu, dovozu zboží s místem plnění v tuzemsku (Běhounek, 2019, s. 120).

- spotřební daň, která je specifická daň ze spotřeby, pod kterou spadá daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z vína a meziproductů, daň z piva a tabákových výrobků,
- daň z energie, tato daň zahrnuje daň ze zemního plynu, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. V daňové soustavě má tato daň místo určené k ochraně životního prostředí (Vančurová, Láchová, 2018 s. 62–63).

Objektem nepřímých daní je spotřeba. Rozdělují se na všeobecné a selektivní, dále pak na již zmíněnou: daň z přidané hodnoty, spotřební daň a energetickou daň. Vančurová, Láchová (2018, s. 62) poukazují, že nepřímé daně jsou v Evropské unii v procesu skloubení daňových systémů nejdále, vždyť se stávají součástí ceny zboží a služeb, a jejich výběr tak úzce souvisí s přechodem zboží přes hranice státu.

V posledních letech se podíl nepřímých daní neustále zvyšuje, tedy roste jejich obliba. To má za následek to, že se ve vyspělých státech stala daň z přidané hodnoty a nová selektivní daň ze spotřeby důležitou součástí daňových příjmů (Vančurová, Láchová, s. 62).

2.3 Ostatní daňové příjmy

Zvláštní postavení mezi daněmi má obecně pojistné na sociální pojištění, které plyne do veřejného rozpočtu nebo státních fondů, splňuje tak téměř všechny základní atributy daně. Takovou pozici v českém daňovém systému má pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Zdravotní pojištění má také charakter veřejného příjmu ovšem plyne zdravotním pojišťovněm (Vančurová, Láchová, 2018, s. 64–65).

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Daň z příjmů fyzických osob je vymezena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP). Zdanění osobních příjmů je velmi složité i vzhledem k tomu, že jsou tyto příjmy zatíženy také sociálním pojištěním (Vančurová, Láchová, 2018, s. 153).

3.1 Základní pojmy

3.1.1 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Podle § 2 ZDP je poplatníkem daňový rezident České republiky nebo daňový nerezident.

Jednotlivec je považován za daňového rezidenta České republiky, pokud má svoje trvalé bydliště v České republice nebo zůstává na území České republiky nejméně po dobu 183 dní každý kalendářní rok, s výjimkou pobytu na studium nebo lékařské ošetření (Schellekens, 2019, s. 267).

Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí (Pelech, 2018, s. 28).

Daňovými nerezidenty jsou pak poplatníci, na které se vztahuje daňová povinnost pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. Daňový nerezident má bydliště mimo území České republiky, zdržuje se zde méně než 183 dnů nebo se zdržuje na území České republiky pouze za účelem studia nebo léčení (Macháček, 2019, s. 14).

3.1.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy ze závislé činnosti - § 6 ZDP, příjmy ze samostatné činnosti - § 7 ZDP, příjmy z kapitálového majetku - § 8 ZDP, příjmy z nájmu - § 9 ZDP a ostatní příjmy - § 10 ZDP (Macháček, 2018, s. 14–15).

Pelech (2019, s. 28) poukazuje na to, že zákon označuje také nepeněžní plnění jako příjem. Nepeněžní plnění je forma bezplatného poskytnutí věcí, služeb, práv apod. Při oceňování nepeněžního plnění se vychází z ceny podle zvláštního zákona. Zákon nám také určí, které příjmy tzv. nespádají do předmětu daně a jsou vyňaté.

Dále se od daně může podle ZDP osvobodit několik dalších příjmů. Osvobození zahrnuje více než 60 druhů příjmů a základní vymezení těchto osvobozených příjmů je uvedeno v § 4 ZDP (Pelech, 2019, s. 28).

3.1.3 Základ daně z příjmů fyzických osob

Základ daně z příjmů fyzických osob se skládá z pěti dílčích základů daně. Do dílčích základů daně jsou rozděleny jednotlivé druhy příjmů a výdajů. U každého základního typu příjmu bylo zapotřebí odděleně určit pravidla, podle kterých se příjem očistí o výdaje (Vančurová, Láchová, 2018, s. 165).

Obrázek 1: Základ daně (vlastní zpracování)

Z pohledu daňového výnosu je nejdůležitější dílčí základ daně ze závislé činnosti. U dílčího základu daně nelze uplatnit žádné výdaje a příjem se naopak zvyšuje o sociální pojistné, které za zaměstnance platí zaměstnavatel. Dílčí základ daně ze závislé činnosti nelze snížit o záporný rozdíl doložený v dílčím základu daně příjmů ze samostatné činnosti nebo příjmů z nájmu. Naopak u dílčího základu daně z příjmu ze samostatné činnosti a dílčího základu daně z příjmu z nájmu lze uplatnit výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle pravidel stanovených zákonem o daních z příjmů. U dílčího základu daně z příjmů z kapitálového majetku je uplatnění výdajů až na jeden druh příjmů zakázáno, uplatnění výdajů pro ostatní příjmy je velmi omezené a je stanoveno zákonem o daních z příjmů (Vančurová, Láchová, 2018, s. 166–167).

Jestliže součet dílčích základů daně z příjmů dle § 7 - § 10 ZDP dosáhne záporné hodnoty, nelze tuto zápornou hodnotu kompenzovat s dílčím základem ze závislé činnosti. Platí zde

pravidlo: Základ daně z příjmů fyzických osob nemůže být nižší než dílčí základ daně ze závislé činnosti (Vančurová, Láchová, 2018, s. 167).

3.2 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou vymezeny dle ZDP. Plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti je zde zaměstnavatel a poplatníkem daně je zaměstnanec (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 44).

Za příjem ze závislé činnosti je dle ZDP považováno:

- plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v němž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazu plátce,
- příjmy za práci člena družstev, společníka společnosti s ručením omezeným a komanditisty komanditních společností,
- odměny člena orgánu právnické osoby, likvidátora (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Jak uvádí Mísařová a Otavová (2018, s. 44), tyto příjmy jsou obvykle vypláceny zaměstnanci měsíčně. Zaměstnavatel odvádí za zaměstnance měsíčně zálohy na daň z příjmu nebo srážkovou daň. V § 6 ZDP nalezneme i další typy příjmů spadající do příjmů ze závislé činnosti, ale jde o příjmy, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny.

Výpočet dílčího základu daně za závislé činnosti: příjmy ze závislé činnosti + sociální pojistné (sociální pojištění a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem) = dílčí základ daně za závislé činnosti.

3.3 Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti představují druhý nejdůležitější typ příjmů fyzických osob. Tyto příjmy vznikají z činnosti poplatníka, které jsou nezávislé (Vančurová, Láchová, 2018, s. 188).

Dle ZDP je za příjem ze samostatné činnosti považován: příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjem ze živnostenského podnikání, příjem z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění, podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku (Klimešová, 2018, s. 96).

Dále příjmy: příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv, příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, příjem z výkonu nezávislého povolání (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příjem autora za příspěvek do novin, časopisu, rozhlasu nebo televize plynoucí ze zdrojů na území České republiky je samostatným základem daně pro daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně za předpokladu, že úhrn těchto příjmů od téhož plátce daně nepřesáhne v kalendářním měsíci 10 000 Kč (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti: Příjmy ze samostatné činnosti – výdaje na dosažení a udržení příjmů nebo paušální výdaj = dílčí základ daně ze samostatné činnosti.

Obecně lze samostatnou činnost charakterizovat jako činnost, kterou osoba vykonává vlastním jménem a na vlastní účet. Hlavním smyslem samostatné činnosti je dosažení zisku nebo resp. důchodu, v tomto případě se jedná o podnikání, které je jádrem samostatné činnosti (Vančurová, 2018, s. 159).

3.4 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku představují ve většině případů příjmy z finančního majetku. Velké množství příjmů podléhá zdanění srážkovou daní (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 57).

Nutno dodat, že z pohledu sociálního pojištění nejsou považovány příjmy z kapitálového majetku jako zdanitelný příjem (Vančurová, Láchová, 2018, s. 168).

Příjmy z kapitálového majetku jsou vymezeny v § 8 ZDP. Dle zákona se za příjmy z kapitálového majetku, které spadají do tohoto dílčího základu daně, považují: úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a zápůjček, úroky z prodlení a poplatky z prodlení, úroky z vkladů na účtech, které jsou podle podmínek banky určeny k podnikání, úrokové a jiné výnosy z držby směnek (Dvořáková, 2019, s. 75).

Výpočet dílčího základu daně z kapitálového majetku: Příjmy z kapitálového majetku = dílčí základ daně z kapitálového majetku.

3.5 Příjmy z nájmu

Příjmy, které plynou z majetku, jsou dalším typem příjmu, které spadají do předmětu daně z příjmů fyzických osob, avšak nespádají do zdanitelných příjmů z pohledu sociálního pojištění (Vančurová, 2018, s. 225).

Příjmy z nájmu jsou vymezeny § 9 ZDP. Dle ZDP se za příjmy z nájmu považují příjmy plynoucí z nájmu nemovitých věcí, bytů a movitých věcí kromě příležitostného nájmu movitých věcí. Pokud však pronajímáný majetek patří do obchodního majetku, pak tyto příjmy spadají do § 7 ZDP (Dvořáková, 2019, s. 75).

Poplatník zde může uplatnit skutečné výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů anebo může uplatnit výdaje procentem z hodnoty dosažených příjmů. V rámci výdajového paušálu může být uplatněno 30 % z příjmů, maximálně však do výše 600 000 Kč (Dvořáková, 2019, s. 75).

Výpočet dílčího základu daně z nájmu: Příjmy z nájmu – výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů = dílčí základ daně z nájmu.

3.6 Ostatní příjmy

Podle Vančurové (2018, s. 257) je nutné si uvědomit, že fyzické osoby mohou dosahovat nespočetně velkého množství různých dalších typů příjmů. Do ostatních příjmů spadají prakticky všechny příjmy, které nelze zařadit do příjmů podle § 6–9 ZDP. Jedná se především o nestandardní a ojedinělé příjmy. Výdaje se zde uplatňují odděleně ke každému druhu příjmů zvlášť a u každého jednotlivého druhu ostatních příjmů lze uplatnit výdaje maximálně do výše příslušného druhu příjmů.

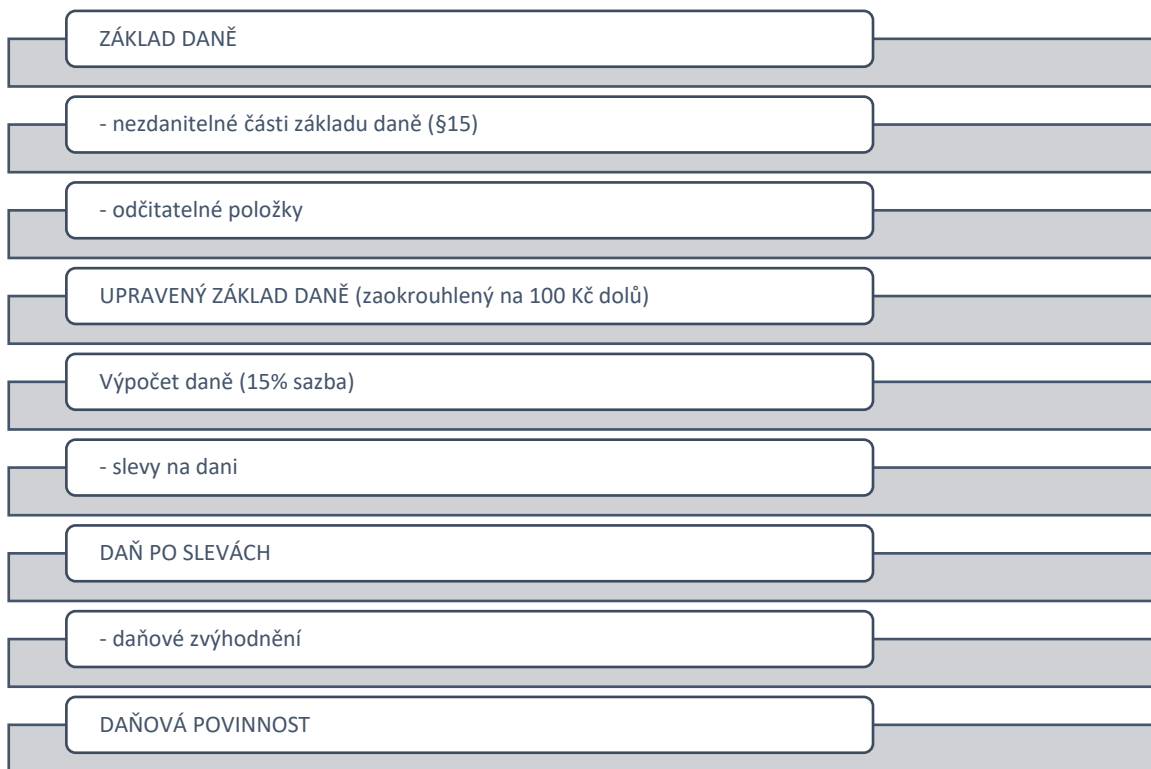
Ostatní příjmy jsou vymezeny v § 10 ZDP. Dle ZDP se za ostatní příjmy považují:

Příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, příjmy ze zemědělství, příjmy z úplatného převodu – nemovité věci, cenného papíru a jiné věci. Dále příjmy z převodu účasti na společnosti, výhry z hazardních her, podíly, výhry z reklamních soutěží atd. (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Výpočet dílčího základu daně: Ostatní příjmy – výdaje na dosažení příjmů = dílčí základ daně ostatní příjmy.

4 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Postup výpočtu základu daně je následující:

Obrázek 2: Struktura výpočtu daně z příjmu fyzických osob (vlastní zpracování)

4.1 Nezdánitelné části základu daně

V rámci optimalizačních postupů se poplatník snaží vytvořit takový základ daně, kde by dokázal uplatnit jak veškeré slevy na dani, tak i veškeré nezdánitelné části základu daně z příjmu, které jsou uvedeny v § 15 ZDP.

Jestliže poplatník daně z příjmů fyzických osob dosáhne takového základu daně z příjmů, u kterého nelze za zdaňovací období uplatnit plnou výši odpočtu od základu daně podle § 15 ZDP anebo bude moci uplatnit jen dílčí část těchto odpočtů, pak poplatník nemůže neuplatněný odpočet od základu daně v příslušném zdaňovacím období již v dalších zdaňovacích obdobích uplatnit (Macháček, 2019, s. 23).

Podle § 15 ZDP lze uplatnit tyto položky:

- bezúplatná plnění (darů) poskytnuté zákonem vymezeným subjektům (§ 15 odst. 1 ZDP)
  - maximálně lze odečíst 15 % ze základu daně a úhrnná hodnota bezúplatných plnění ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1 000 Kč,

- zaplacené úroky z hypotečních úvěrů či z úvěru ze stavebního spoření použité na financování bytových potřeb (§ 15 odst. 3 a 4 ZDP) – úroky musí být zaplacené ve zdaňovacím období a jejich maximálně výše pro uplatnění činí 300 000 Kč,
- příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, na penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření a další obdobné produkty (§ 15 odst. 5 ZDP) – nejvýše lze uplatnit 24 000 Kč zaplacených příspěvků,
- příspěvky na soukromé životní pojištění (§ 15 odst. 6 ZDP) – maximálně lze odečíst ve zdaňovacím období od základu daně 24 000 Kč,
- členské příspěvky odborové organizaci (§ 15 odst. 7 ZDP) – lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6 ZDP, avšak maximálně 3 000 Kč za zdaňovací období,
- úhrada za zkoušky ověřující další vzdělání (§ 15 odst. 8 ZDP) – zákon nám stanovuje tři různé částky, které můžeme odečíst od základu daně, lze uplatnit 10 000 Kč, u osoby se zdravotním postižením 13 000 Kč a u osoby s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč (Macháček, 2019, s. 23).

4.2 Odčitatelné položky od základu daně

Podle § 34 ZDP může poplatník dále snížit základ daně o tzv. odčitatelné položky. Tyto odčitatelné položky jsou odčitatelné od základu daně v příslušném zdaňovacím období, avšak za určitých zákonem stanovených podmínek je lze legálně uplatnit i v následujících zdaňovacích obdobích (Macháček, 2019, s. 51).

Jedná se o následující položky:

- Daňová ztráta – dle § 34 ZDP lze uplatnit jako odpočet daňovou ztrátu vzniklou z příjmů ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP, dále pak z příjmů z nájmu dle § 9 ZDP. Poplatník zpravidla může uplatnit vyměřenou daňovou ztrátu jako odpočet od základu daně kdykoliv v pěti následujících zdaňovacích obdobích (Vančurová, 2018, s. 315).
- Výzkum a vývoj – další odčitatelnou položkou jsou výdaje vynaložené na podporu výzkumu a vývoje, které jsou vymezeny v § 34a až § 38e. Výdaje na výzkum a vývoj lze uplatnit jako výdaj nejpozději ve třetím zdaňovacím období následujícím po období, ve kterém vznikl (Macháček, 2019, s. 51).

- Podpora odborného vzdělání – dále lze také uplatnit odpočet na podporu odborného vzdělání, který je uveden v § 34f až § 34h ZDP. Tato část je rozdělena na dvě části: odpočet na pořízení majetku na odborné vzdělávání a odpočet výdajů vynaložených na žáka nebo studenta v rámci odborného vzdělávání (Vančurová, 2018, s. 318).

4.3 Sazba daně a solidární zvýšení daně

Vančurová (2018, s. 219) poukazuje, že v letech 1993 až 2007 byla sazba daně z příjmů fyzických osob klouzavě progresivní. Lineární je sazba daně z příjmů fyzických osob až od roku 2008, kdy dosahuje výše 15 %.

Zákon č. 500/2012 Sb. v ustanovení § 16a ZDP dále definuje zavedení tzv. solidární daně. Solidární zvýšení daně se primárně zaměřuje pouze na poplatníky, kteří mají nadlimitní příjmy ze závislé činnosti anebo příjmy ze samostatné činnosti. Principem této daně je zvýšit daň vypočtenou podle § 16 ZDP (Dvořáková, 2019, s. 228).

Solidární zvýšení daně činí 7 % a vypočítá se z kladného rozdílu mezi: součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně ze závislé činnosti a dílčího základu daně ze samostatné činnosti a 48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona č.589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvků na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Jestliže součet příjmu ze závislé činnosti a dílčího základu daně ze samostatné činnosti přesáhne limitní částku určenou pro daný rok, uplatní se z rozdílu solidární zvýšení daně (Macháček, 2019, s. 102).

Pro rok 2019 činí limitní částka, tedy 48násobek průměrné mzdy – 1 569 552 Kč. Pro rok 2020 je to částka 1 672 080 Kč.

4.4 Slevy na dani

Každý poplatník daně z příjmů fyzických osob může uplatnit základní slevu. Základní sleva může být vždy uplatněna v plné výši, avšak u některých sociálních slev platí, že musí být uplatněny i poměrně – nárok na slevu je splněn jen v určitých měsících za zdaňovací období (Vančurová, 2019, s. 30).

4.4.1 Sleva na poplatníka

Celoroční základní sleva na dani na poplatníka činí 24 840 Kč. Uvedenou slevu může poplatník uplatnit v jakémkoliv případě, ať už jde o příjmy ze závislé činnosti, samostatné

činnosti, z kapitálového majetku, z pronájmu nebo ostatních příjmů (Macháček, 2012, s. 171).

Poplatník si tuto slevu uplatní po vypočtení daně ze základu daně v daňovém přiznání za příslušné zdaňovací období. Poplatník pak může uplatnit celou výši roční slevy bez ohledu na to, v jakém měsíci pobíral zdanitelný příjem. V případě, že poplatník pobírá příjmy ze závislé činnosti a podepsal prohlášení k dani podle § 38k odst. 4 ZDP, sníží zaměstnavatel vypočtenou měsíční zálohu na daň o základní slevu na dani na poplatníka, která měsíčně činí 2 070 Kč. Poslední plátce odečte při ročním zúčtování daně roční základní slevu na dani na poplatníka ve výši 24 840 Kč, což se pozitivně promítne jako přeplatek daně u zaměstnanců, kteří byli v průběhu zdaňovacího období po delší dobu nemocní a nepobírali zdanitelnou mzdu, což znamená, že jim nemohla být odečtena poměrná měsíční část slevy na poplatníka (Macháček, 2019, s. 66).

4.4.2 Sleva na manžela/manželku

K roku 2019 může poplatník uplatnit slevu na manželku v celkové výši 24 840 Kč, tedy osobu, která žije ve společně hospodařící domácnosti s manželkou (manželem) a nemá žádné vlastní příjmy, nebo její vlastní příjmy nepřesáhnou částku 68 000 Kč (Pelech, 2019, s. 80).

Do limitu vlastních příjmů se však nezahrnují příjmy, které jsou uvedené v § 35ba ZDP. Jde například o dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče s výjimkou odměny pěstouna, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem aj. (Zákon č. 586/1992 Sb.).

4.4.3 Sleva na invaliditu

ZDP rozlišuje tzv. základní slevu na dani na invaliditu, rozšířenou slevu na dani na invaliditu a slevu na dani na držitele ZTP/P (Macháček, 2019, s. 76).

V prvním případě se jedná o poplatníka, je-li mu přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, tito poplatníci mají nárok na základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč ročně (Dvořáková, 2019, s. 124).

Pokud je poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, pak má poplatník nárok na rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč (Dvořáková, 2019, s. 124).

4.4.4 Sleva pro zdravotně postižené

Pro poplatníky, kteří jsou držiteli průkazu ZTP/P, je k dispozici roční sleva ve výši 16 140 Kč. Poplatník tuto slevu může uplatnit i v případě, kdy mu nebyl přiznán invalidní důchod. Pokud však poplatníkovi byl přiznán nárok na průkaz ZTP/P a zároveň pobírá invalidní důchod, slevy se kumulují (Pelech, 2019, s. 86).

4.4.5 Sleva na studenta

Sleva na dani na studenta náleží poplatníkovi po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, maximálně do dovršení 26 let, maximálně do dovršení věku 28 let poplatníka, jde-li o prezenční formu studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání (Macháček, 2019, s. 79).

4.4.6 Sleva za umístění dítěte

Sleva za umístění dítěte je sleva, která slouží jako odpočet částky výdajů za umístění za zdaňovací období od celoroční daně. Poplatník může nejvýše uplatnit částku ve výši 13 350 Kč za každé vyživované dítě za rok 2019. V roce 2020 se tady částka bude pohybovat maximálně ve výši 14 600 Kč, protože se vždy jedná o částku maximálně do výše měsíční minimální mzdy. Jedná se o slevu na tzv. školkovné, konkrétně „za umístění dítěte v předškolním zařízení v daném zdaňovacím období“ (Pelech, 2019, s. 93).

4.4.7 Sleva na evidenci tržeb

Sleva na evidenci tržeb se vztahuje na zavedení povinnosti evidence tržeb. Tato sleva má sloužit jako kompenzace nákladů, které vznikly s povinným zavedením evidence tržeb. Jedná se o jednorázovou slevu na dani, kdy poplatník může uplatnit tuto slevu pouze ve zdaňovacím období, ve kterém poprvé zaeviduje tržbu, kterou má podle zákona o evidenci tržeb povinnost evidovat (Dvořáková, 2019, s. 129).

4.4.8 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Zákon věnuje zvláštní pozornost daňovému zvýhodnění na vyživované dítě. Vyživovaným dítětem se rozumí vlastní dítě, osvojenec, dítě v péči nahrazující péči rodičů, dítě, které přestalo být u tohoto poplatníka z důvodu nabytí plné svéprávnosti nebo zletilosti v pěstounské péči, dítě druhého z manželů, vlastní vnuk nebo vnuk druhého z manželů, pokud jeho (její) rodiče nemají dostatečné příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, je-li nezletilým dítětem, zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže mu není přiznán

invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a soustavně se připravuje na budoucí povolání (Dvořáková, 2019, s. 130).

Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti, a to ve výši 15 204 Kč ročně na jedno dítě, 19 404 Kč ročně na druhé dítě a 24 204 Kč ročně na třetí a každé další dítě (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost vypočtená za příslušné zdaňovací období, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Zákon dále uvádí podmínky pro vyplácení daňového bonusu a to takové, že poplatník musí ve zdaňovacím období dosáhnout příjmy podle § 6 ZDP nebo § 7 ZDP alespoň do výše šestinásobku minimální mzdy (Macháček, 2019, s. 91).

4.4.9 Sleva na dani podle § 35

Poplatníkům uvedeným v § 2 a § 17 se daň za zdaňovací období, kterým je kalendářní rok nebo za zdaňovací období kratší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců spadajících do kalendářního roku, anebo za část uvedených zdaňovacích období, za kterou se podává daňové přiznání, snižuje o částku 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením s výjimkou zaměstnance s těžším zdravotním postižením a poměrnou část z této částky, je-li výsledkem průměrného ročního přepočteného počtu těchto zaměstnanců podle odstavce 2 desetinné číslo, anebo o částku 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením a poměrnou část z této částky, je-li výsledkem průměrného ročního přepočteného počtu těchto zaměstnanců podle odstavce 2 desetinné číslo (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Pro výpočet těchto slev je rozhodný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců se vypočítá samostatně za každou skupinu zaměstnanců vymezenou v předchozí větě jako podíl celkového počtu hodin, který těmto zaměstnancům vyplývá z rozvržení pracovní doby nebo z individuálně sjednané pracovní doby po dobu trvání pracovního poměru v období, za které se podle odstavce 1 podává daňové přiznání, a celkového ročního fondu pracovní doby připadajícího na jednoho zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu stanovenou zvláštními právními předpisy (Zákon č. 586/1992 Sb.).

5 OPTIMALIZACE DAŇOVÉ POVINNOSTI

Klimešová (2018, s. 46) upozorňuje na skutečnost, že v hrubém rozlišení lze identifikovat dvě skupiny aktivit vedoucí ke snaze minimalizace daňového zatížení. Rozlišujeme zde první skupinu, která vede k legálním postupům minimalizovat daň, a to prostřednictvím osvobození od daně, uplatnění slev, volbou formy odpisů majetku, uplatnění položek snižujících základ daně apod. Pak existují nelegální aktivity vedoucí ke snížení daně např. daňové uniky.

5.1 Uplatnění výdajů procentem z příjmů

Pokud fyzická osoba dosahuje nízké nákladovosti nebo nechce vést náklady a riziko, které souvisí s prokazováním skutečných výdajů, může uplatnit tzv. výdaje paušálem. Paušální výdaje se vztahují pouze na fyzické osoby nikoliv na právnické. V České republice mají paušály za cíl především daňově podpořit malé podnikatele a snížit jejich administrativní zatížení (Vančurová, 2018, s. 190).

Paušální výdaje se vztahují k příjmům ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP. Poplatník se může rozhodnout, jestli uplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, anebo zda uplatní výdaje procentem z dosažených příjmů podle § 7 odst. 7 ZDP (Macháček, 2019, s. 174).

Poplatník může uplatnit následující výdaje:

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, nejvýše však do částky 1 600 000 Kč,
- 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání, nejvýše však do částky 1 200 000 Kč,
- 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, nejvýše však do částky 600 000 Kč,
- 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, nejvýše však do částky 800 000 Kč (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Poplatník může uplatnit paušální výdaje dále u příjmů z nájmu podle § 9 odst. 4 ZDP (lze uplatnit 30 % z příjmů, nejvýše však do částky 600 000 Kč) a u příjmu ze zemědělské výroby a lesního hospodářství, která není provozována podnikatelem a je zdaňována podle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP – lze uplatnit 80 % z příjmů, nejvýše však do částky 1 600 000 Kč (Macháček, 2019, s. 175).

5.2 Využití spolupráce osob k optimalizaci daňového zatížení

Pro využití koncepce spolupráce osob se nevyžaduje, aby byl poplatník v příbuzenském vztahu se spolupracující osobou, ale aby žil s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Nejde tedy jen o členy rodiny, ale i o cizí osoby. Využití spolupráce osob spočívá v převedení části příjmů a výdajů na spolupracující osobu s očekávaným cílem snížení daňového zatížení. Jedná se ovšem jenom o příjmy plynoucí ze samostatné činnosti (Hnátek, 2016, s. 74).

Rozdělení příjmů a výdajů nelze uplatnit na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku, na dítě v kalendářních měsících, ve kterých je na něj uplatňováno daňové zvýhodnění na vyživované dítě, na manžela, je-li na něj uplatněna sleva na manžela a na poplatníka, který zemřel (Macháček, 2019, s. 235).

Poplatník může na manžela (manželku) převést nejvýše 50 % podílu příjmů a výdajů a přitom částka, která spadá na spolupracující osobu (manžela), o kterou příjmy převyšují výdaje, nesmí překročit 540 000 Kč nebo 45 000 Kč za každý i započatý měsíc této spolupráce. Pro ostatní osoby žijící s poplatníkem ve stejné domácnosti je určen nanejvýše podíl 30 % příjmů a výdajů a částka, která spadá na spolupracující osobu, v tomto případě tedy na osobu žijící s poplatníkem ve stejné domácnosti, o kterou převyšují příjmy výdaje, nesmí překročit 180 000 Kč, tedy 15 000 Kč za každý i započatý měsíc spolupráce (Klimešová, 2018, s. 109).

5.3 Uplatnění paušálních výdajů na dopravu

Při stanovení výdajů na provoz vozidla lze využít tzv. paušálních výdajů na dopravu. Tento paušál lze uplatnit ve smyslu § 24 odst. 2 písm. z) ZDP, pokud ovšem nebyl uplatněn výdaj na dopravu silničním motorovým vozidlem podle § 24 odst. 2 písm. k) ZDP. Paušál na dopravu lze uplatnit i na silniční motorové vozidlo, které není zahrnuté v obchodním majetku, ale je využíváno z části k podnikatelským účelům – lze uplatnit pouze krácený paušální výdaj na dopravu (Macháček, 2019, s. 207).

Macháček (2018, s. 207–208) poukazuje, že poplatník se může rozhodnout, zda uplatní u silničního motorového vozidla paušální výdaj na dopravu ve výši 5 000 Kč za každý celý kalendářní měsíc zdaňovacího období, příp. krácený paušální výdaj na dopravu ve výši 4 000 Kč, anebo uplatní u silničního motorového vozidla zahrnutého v obchodním majetku nebo u vozidla v nájmu výdaje na dopravu v prokázané výši. Pokud poplatník uplatní paušální

výdaj na dopravu, nemusí pro účely zákona o daních z příjmu prokazovat doklady za spotřebu pohonných hmot a stav ujetých kilometrů vozidla.

Paušální výdaj na dopravu lze uplatnit nejvýše za tři vlastní silniční motorová vozidla zahrnutá nebo nezahrnutá v obchodním majetku nebo v nájmu poplatníka za zdaňovací období, za které se podává daňové přiznání. Silniční motorové vozidlo také nesmí přenechat poplatník ani po část příslušného kalendářního měsíce k užívání jiné osobě. V průběhu zdaňovacího období také nelze měnit způsob uplatnění paušálního výdajů na dopravu na způsob uplatnění skutečných výdajů a naopak (Macháček, 2019, s. 210–211).

5.4 Uplatnění odpisů dlouhodobého hmotného majetku k optimalizaci daňového zatížení

Při nákupu dlouhodobého hmotného majetku nevstupuje pořizovací cena jednorázově do daňových výdajů neboli výdajů na dosažení a udržení příjmů, ale vstupuje do výdajů ve formě daňových odpisů.

Doba, jakou se bude jednotlivý majetek odepisovat, nám stanovuje zákon o daních z příjmu. Každý majetek spadá do určité odpisové skupiny. Podle odpisové skupiny se pak určí délka odpisování, která je stanovena v § 30 ZDP.

Tabulka 2: Odpisové skupiny (Běhounek, 2019, s. 49)

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let.

V rámci daňové optimalizace se poplatník může rozhodnout mezi několika způsoby výpočtu daňových odpisů u pořízeného hmotného majetku. Podle ZDP může zvolit zrychlené odpisování místo rovnoměrného odpisování, zvýšení daňových odpisů v prvním roce rovnoměrného odpisování a zvýšení daňových odpisů v prvním roce zrychleného odpisování (Macháček, 2019, s. 121).

Při rovnoměrném odpisování hmotného majetku jsou odpisovým skupinám přiřazeny tyto maximální roční odpisové sazby (Zákon č. 586/1992 Sb.):

Tabulka 3: Sazby pro lineární odpisování (Běhounek, 2019, s. 49)

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Vzoreček pro výpočet odpisu rovnoměrným způsobem:
$$\frac{\text{Vstupní cena} \cdot \text{sazba}}{100}$$

Zrychlené odpisování poplatník využívá zejména tehdy, pokud ve zdaňovacím roce, ve kterém pořídil dlouhodobý hmotný majetek, dosáhnul vyššího základu daně. U zrychleného odpisování jsou totiž v prvních letech odpisování hodnoty odpisů vyšší než u rovnoměrného odpisování (Macháček, 2019, s. 122).

Při zrychleném odpisování hmotného majetku jsou odpisovým skupinám přiřazeny tyto koeficienty pro zrychlené odpisování (Zákon č. 586/1992 Sb.):

Tabulka 4: Koeficienty pro zrychlené odpisování (Běhounek, 2019, s. 50)

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Vzoreček pro výpočet daňových odpisů při zrychleném odpisování hmotného majetku pro první rok odpisování:
$$\frac{\text{Vstupní cena}}{\text{Koeficient}}$$

Pro výpočet daňových odpisů v dalších letech odpisování platí vzoreček:
$$\frac{\text{Zůstatková cena} \cdot 2}{\text{Koeficient pro daný rok} - \text{rok odpisování}}$$

U zvýšení odpisů v prvním roce rovnoměrného odpisování jsou zákonem stanovené sazby podle jednotlivých odpisových skupin. Platí, že odpisy v prvním roce odpisování lze zvýšit: o 20 % u poplatníka s převážně zemědělskou a lesní výrobou, který je prvním odpisovatelem

stroje pro zemědělství a lesnictví, o 15 % u poplatníka, který jako první odepisuje zařízení pro čištění a úpravu vod, o 10 % u poplatníka, který odepisuje hmotný majetek zařazený podle zákona v odpisových skupinách 1 až 3 (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Vzoreček pro výpočet zvýšeného daňového odpisu v prvním roce při rovnoměrném odpisování dlouhodobého hmotného majetku je stejný jako při klasickém rovnoměrném

odpisování dlouhodobé hmotného majetku tedy:
$$Odpis = \frac{Vstupní\ cena * sazba}{100}$$

Tabulka 5: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 % (Běhounek, 2019, s. 49)

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	40	35	33,3
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

Tabulka 6: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 % (Běhounek, 2019, s. 49)

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	35	32,5	33,3
2	26	18,5	20
3	19	9	10

Tabulka 7: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 % (Běhounek, 2019, s. 49)

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

U zvýšení daňových odpisů v prvním roce zrychleného odpisování se určí tyto odpisy dlouhodobého hmotného majetku (DHM) jako podíl jeho vstupní ceny a přiřazeného koeficientu pro zrychlené odpisování platného v prvním roce odpisování, pokud je poplatník první odpisovatel, může odpis navýšit o stejné sazby, které jsou určeny u zvýšených odpisů v prvním roce rovnoměrného odpisování (Macháček, s. 125).

5.5 Daňová ztráta v daňovém přiznání fyzických osob

Poplatníkovi může vzniknout daňová ztráta pouze v případě, že uplatňuje výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů v prokazatelné výši. Daňová ztráta vzniká, pokud výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů převyšují vyčíslenou částku příjmů. Daňová ztráta tedy může vzniknout pouze u dílčích základů daně podle § 7 a § 9 ZDP, nemůže vzniknout však u dílčího základu daně podle § 6, § 8 a § 10 ZDP. Jestliže je však u dílčích základů daně podle § 8 a § 10 vykázan základ daně, lze do výše tohoto základu daně uplatnit daňovou ztrátu z dílčího základu daně dle § 7 nebo § 9 ZDP. Daňovou ztrátou ovšem nelze při stanovení celkového základu daně snížit dílčí základ daně podle § 6 ZDP (Macháček, 2019, s. 153–154).

Pokud výše daňové ztráty ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, převyšuje výši součtu dílčích základů daně podle § 8 a § 10, anebo se poplatník rozhodne uplatnit jen část daňové ztráty, může poplatník zbylou část neuplatněného odpočtu odečíst v následujících zdaňovacích obdobích, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje (Macháček, 2019, s. 154–157).

6 KONCEPCE SOCIÁLNÍHO A ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Z ekonomického hlediska sebou nese sociální pojištění znaky daňového charakteru, protože účast na něm je povinná, a subjekt tak nerozhoduje o tom, zdali pojistné zaplatí anebo ne (Vančurová, 2018, s. 155).

6.1 Zdravotní pojištění

V České republice je sociální pojištění složeno z několika subsystémů, do kterého spadá i veřejné zdravotní pojištění. Veřejné zdravotní pojištění se snaží pokrývat výdaje, které jsou spojené s financováním nutné zdravotní péče (Vančurová, 2018, s. 155).

Pilátová (2019, s. 272) poukazuje, že v České republice momentálně působí celkem 7 zdravotních pojišťoven. U všech těchto pojišťoven je pro OSVČ určená stejná sazba pojistného, stejný vyměřovací základ, stejné lhůty pro placení záloh i stejné doplátky.

6.1.1 Vyměřovací základ OSVČ

U OSVČ se vyměřovací základ počítá procentní sazbou z rozdílu mezi příjmy ze samostatné činnosti a odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení nebo výdaji stanovené paušálem. Procentní sazba vyměřovacího základu činí 50 %. Pro stanovení pojistného se vypočítá 13,5 % z vyměřovacího základu. U vyměřovacího základu je nutné počítat s minimálním vyměřovacím základem OSVČ, který činí 12násobek poloviny průměrné mzdy. Maximální vyměřovací základ u zdravotního pojištění není stanoven (Pilátová, 2019, s. 277).

Pro rok 2019 byl minimální měsíční vyměřovací základ OSVČ 16 349,5 Kč. Minimální měsíční vyměřovací základ OSVČ pro rok 2020 činí 17 418 Kč. Pro rok 2019 byly minimální měsíční zálohy OSVČ 2 208 Kč. Minimální výše měsíční zálohy OSVČ pro rok 2020 činí 2 352 Kč.

6.1.2 Placení záloh

Už od měsíce zahájení samostatné výdělečné činnosti jsou OSVČ povinny hradit zálohy na pojistné. Výše zálohy na pojistné se počítá z měsíčního vyměřovacího základu. Při stanovení měsíčního vyměřovacího základu se postupuje podle stejných pravidel jako při výpočtu ročního vyměřovacího základu. Měsíční vyměřovací základ se ale vztahuje jen na jediný měsíc samostatné výdělečné činnosti, vypočtený roční vyměřovací základ se dělí počtem kalendářních měsíců výdělečné činnosti v daném kalendářním roce (Pilátová, 2019, s. 282).

OSVČ mohou v prvním roce činnosti platit minimální zálohu nebo zálohu vyšší, pokud si to zvolí. V případě, že plátcem pojistného za OSVČ je i stát, nemusí OSVČ v prvním roce platit zálohy. Zálohy jsou splatné od prvního dne kalendářního měsíce, za který se platí, do 8. dne následujícího kalendářního měsíce. V dalších letech se pro OSVČ vyměří nová výše záloh podle skutečných dosažených příjmů. Některé OSVČ ovšem nemusí platit zálohu, záloha je tedy v nulové výši. Tato nulová záloha platí pro OSVČ celoměsíčně nemocnou (minimální vyměřovací základ za kalendářní rok však musí být dodržen i za tyto měsíce, pokud OSVČ neměla nárok na výplatu nemocenského) nebo která je vedle výdělečné činnosti zaměstnána a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem příjmů (minimum musí být dodrženo v měsících, kde není dodrženo minimum v zaměstnání) a také OSVČ, která nemusí dodržet minimum, a přitom nemá kladný rozdíl mezi příjmy a výdaji v Přehledu za předchozí rok (Pilátová, 2019, s. 282–283).

6.2 Sociální pojištění

U sociálního pojištění je nutné rozdělovat OSVČ, které vykonávají hlavní samostatnou výdělečnou činnost a OSVČ, které vykonávají vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Pilátová (2019, s. 243) uvádí, že za OSVČ se považují všechny osoby, které vykonávají samostatnou výdělečnou činnost nebo při ní spolupracují. Od 1. 1. 2019 jsou za OSVČ považovány i osoby vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě autorskoprávních vztahů a osoby vykonávající nezávislé podnikání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů.

Obecně se za osobu vykonávající vedlejší samostatnou činnost považuje osoba, jež byla v kalendářním roce zaměstnána, byl jí přiznán starobní nebo předčasný starobní důchod, má nárok na výplatu invalidního důchodu, má nárok na rodičovský příspěvek nebo je nezaopatřeným dítětem. (Pilátová, 2019, s. 243)

Sociální pojištění se v České republice odvádí Správě sociálního zabezpečení.

Osoby vykonávající hlavní samostatnou činnost jsou vždy povinně účastny na důchodovém pojištění. U osob vykonávající vedlejší činnost je povinná účast na důchodovém pojištění v případě, že jejich daňový základ činí alespoň 78 478 Kč (r. 2019) a 83 603 Kč (r. 2020).

6.2.1 Vyměřovací základ OSVČ

Pojistné na důchodové pojištění se vypočítává z vyměřovacího základu OSVČ a z tohoto základu se následně vypočítává i důchod. Vyměřovací základ se počítá z daňového základu,

konkrétně z dílčího základu daně ze samostatné činnosti. Vyměřovací základ nesmí být menší než minimální vyměřovací základ (Pilátová, 2019, s. 250).

Vyměřovací základ nesmí být menší než 98 100 Kč (r. 2019) a 104 508 Kč (r. 2020) u hlavní činnosti a u vedlejší činnosti nesmí být menší než 39 240 (r. 2019) a 41 808 Kč (r. 2020).

Zálohy se vypočítají pomocí procentní sazby, která činí 29,2 % z měsíčního vyměřovacího základu. U hlavní činnosti je to 2 388 Kč (r. 2019) a 2 544 Kč (r. 2020). U vedlejší činnosti je to 955 Kč (r. 2019) a 1 018 Kč (r. 2020). U sociálního pojištění existuje i roční maximální vyměřovací základ, který činí 1 569 552 Kč (r. 2019) a 1 672 080 Kč (r. 2020).

Dobrovolná je u OSVČ účast na nemocenském pojištění. Vzniká na základě přihlášky k nemocenskému pojištění a zaplacení pojistného na nemocenské pojištění. Měsíční základ pro placení pojistného na nemocenské pojištění si OSVČ určuje sama. Minimální měsíční základ od roku 2019 činí 6 000 Kč. Maximální měsíčním základem pro placení pojistného na nemocenské pojištění je částka, která v průměru připadá na kalendářní měsíc z určeného nebo vypočteného vyměřovacího základu uvedeného na naposledy podaném Přehledu. Ve Stanovených případech je maximálním měsíčním základem polovina průměrné mzdy. OSVČ si může určovat měsíční základ mezi 6 000 Kč a maximálním měsíčním základem (Pilátová, 2019, s. 257–258).

Z minimálního měsíčního základu 6 000 Kč činí pojistné do června 2019 2,3 %, tj. 138 Kč a od července 2019 činí 2,1 %, tj. 126 Kč (Pilátová, 2019, s. 258).

6.2.2 Placení záloh

Sociální pojištění se odvádí ve formě záloh. Zálohy OSVČ platí jednotlivě za každý kalendářní měsíc. Od roku 2019 došlo ke změně pravidel placení záloh. Nově jsou zálohy splatné během kalendářního měsíce, za který mají být placeny.

Nová výše minimálních záloh se u sociálního pojištění platí až od měsíce, ve kterém OSVČ podává přehled o příjmech a výdajích (u zdravotního pojištění se nová výše minimálních záloh platí již od nového roku). Pokud OSVČ vykonává hlavní činnost je vždy povinna platit zálohy na důchodovém pojištění (Pilátová, 2019, s. 255).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉHO PODNIKATELE

Praktická část je zaměřena na optimalizaci daně z příjmů vybraného podnikatele za zdaňovací období roku 2019. Vybraný podnikatel si nepřál být jmenován, a proto v praktické části je podnikatel označován jako poplatník „podnikatel AG“ nebo podnikatel.

Podnikatel AG již od roku 2006, kdy zahájil podnikatelskou činnost, vykonává živnost v oblasti výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, povrchových úprav a svařování kovů a dalších materiálu. Podnikatel vede daňovou evidenci.

V období 2008 až 2010 podnikatel AG pozastavil svou podnikatelskou činnost z důvodu nepříznivé finanční situace a také ze zdravotních důvodů. Podnikatel začal opět až ke konci roku 2010, kdy se mu naskytla dobrá obchodní příležitost v oblasti svařování a povrchových úprav kovů. Na počátku roku 2019 se rozhodnul rozšířit svou podnikatelskou činnost o koncesovanou živnost ochrana majetku a osob, avšak nesplňoval podmínky pro udělení koncese, proto si podnikatel našel odpovědného zástupce, který odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování všech právních předpisů. Kromě příjmů podle § 7 ZDP podnikatel AG pracoval také na hlavní pracovní poměr u společnosti pohybující se v oblasti kovovýroby. Podnikání je tedy považováno za vedlejší činnost.

Podnikatel žije v domácnosti s manželkou a synem. Manželka pracovala na hlavní pracovní poměr po celé zdaňovací období 2019 u společnosti zabývající se reklamním poradenstvím. Syn, který se narodil 1. 8. 2008, navštěvuje místní základní školu.

Manželé v roce 2019 uplatňují odpočet ze zaplacených úroků z hypotečního úvěru, úhrn těchto úroků činí 86 130 Kč. Podnikatel také v roce 2019 daroval místní základní škole dar na opravu školní zahrádky 20 000 Kč. Na základě doloženého potvrzení si podnikatel může odečíst od základu daně částku soukromého životního pojištění ve výši 20 300 Kč a penzijního pojištění ve výši 12 000 Kč.

7.1 Výpočet základu daně podnikatele

7.1.1 Dílčí základ daně ze závislé činnosti

Jak již bylo uvedeno v představení podnikatele, poplatník pracoval během roku u společnosti zabývající se kovovýrobou. U této společnosti začal pracovat již v roce 2008, kdy pozastavil podnikatelskou činnost. Poplatník zde během roku 2019 pobíral hrubou měsíční mzdu ve výši 21 000 Kč.

Na základě potvrzení o zdanitelných příjmech zde poplatník každý měsíc uplatňoval měsíční slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na jedno dítě.

Tabulka 8: Příjmy ze závislé činnosti (vlastní zpracování)

Úhrn zúčtovaných příjmů	253 227 Kč
Povinné pojistné z příjmů	85 591 Kč
Sražené zálohy na daň	10 791 Kč
Dílčí základ daně ze závislé činnosti	338 818 Kč

7.1.2 Dílčí základ daně ze samostatné činnosti

Vzhledem k tomu, že podnikatel vykonává dva různé typy živností, eviduje všechny příjmy a výdaje v rámci daňové evidence podle druhu živnosti.

U koncesované živnosti ochrany osob a majetku podnikatel zajišťoval ostrahu jednoho firemního objektu, kterou pro něho zajišťovali jeho pracovníci. U tohoto typu živnosti tvoří stěžejní část výdajů především mzdové výdaje. Ostatní výdaje spojené s touto živností jsou především: ochranné a pracovní prostředky pro zaměstnance, údržba kamerového systému, kancelářské potřeby apod. Podnikatel si každý měsíc fakturuje za střežení objektu stejnou částku, která činí 70 000 Kč.

Tabulka 9: Struktura příjmů a výdajů z koncesované živnosti (vlastní zpracování)

Příjmy z koncesované živnosti	840 000 Kč
Mzdové výdaje	465 624 Kč
Ostatní výdaje	20 150 Kč

Zdroj: [vlastní zpracování]

V rámci kovovýroby se podnikateli dařilo stabilně v průběhu roku získávat pro něj celkově lukrativní zakázky. Zejména v první polovině roku podnikatel získal vysoce lukrativní zakázku na výrobu několika desítek stojanů do průmyslové výroby. Podnikatel se z tohoto důvodu rozhodnul investovat do nakoupení zcela nového nákladního automobilu značky Iveco a nového svářečského stroje.

Podnikatel dále vlastní dva osobní automobily, které již má zařazené v obchodním majetku.

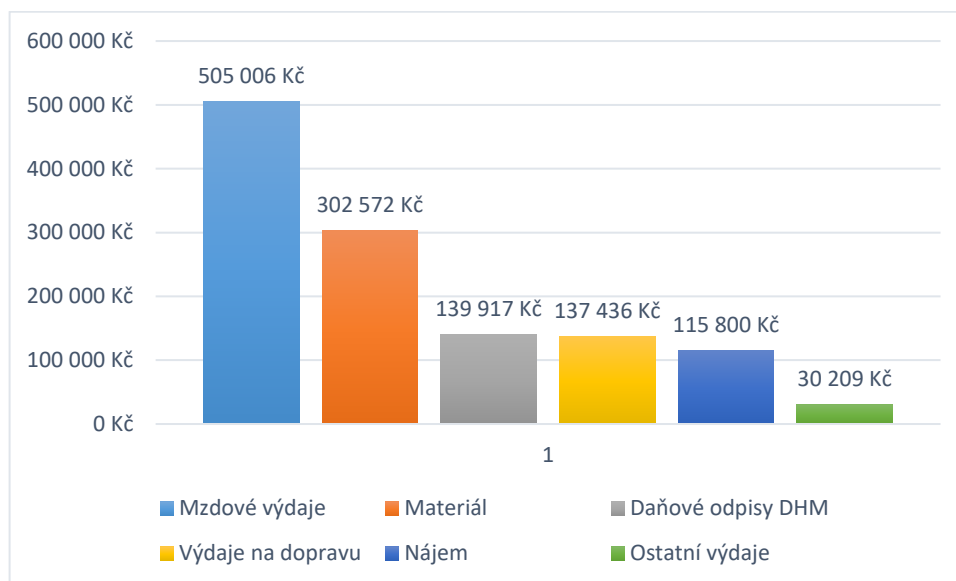
Tabulka 10: Příjmy a výdaje z výroby kovových výrobků před optimalizací (vlastní zpracování)

Příjmy:	-
Příjmy z kovovýroby	1 112 396 Kč
Výdaje:	-
Nájem	115 800 Kč
Materiál	302 572 Kč
Daňové odpisy DHM	139 917 Kč
Výdaje za dopravu	137 436 Kč
Mzdové výdaje	39 382 Kč
Ostatní výdaje	10 059 Kč

Z údajů uvedených v tabulce lze postřehnout, že největší položkou výdajů týkající se výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků tvoří výdaje na materiál, který zde v 85 % tvoří železo. Cena železa je v průběhu roku kolísavá, proto nelze dopředu předpovědět, jak velkou položku výdajů bude zahrnovat materiál. Podnikatel provádí výrobu v pronajímané dílně, kde měsíčně platí nájem ve výši 9 650 Kč. Podnikatel zde počítá skutečné výdaje na dopravu tedy na spotřebované pohonné hmoty a krátkodobé parkovné. V kovovýrobě si podnikatel příležitostně hledá spíše brigádníky, nemá zde žádného stálého zaměstnance.

U nového nákladního auta značky Iveco a nového svářečského stroje zde počítá daňové odpisy rovnoměrným způsobem. Ostatní výdaje spojené s tímto druhem živnosti tvoří zejména pracovní pomůcky, silniční daň, spotřeba energie a vody v pronajímané dílně.

Graf 1: Struktura výdajových položek před optimalizací (vlastní zpracování)

Tabulka 11: Celkové příjmy a výdaje před optimalizací (vlastní zpracování)

Příjmy ze všech druhů živnosti	1 952 396 Kč
Výdaje na dosažení a udržení příjmů	1 230 940 Kč
Dílčí základ daně ze samostatné činnosti	721 456 Kč

Z výše uvedených údajů v tabulce dosahuje podnikatel dílčího základu daně ze samostatné činnosti ve výši 721 456 Kč.

7.1.3 Výpočet daňové povinnosti

Podnikateli mimo jiné v průběhu roku 2019 nevznikají žádné příjmy dle § 8, § 9 a § 10 ZDP. Před podáním daňového přiznání za zdaňovací období 2019 a výpočtu všech dílčích základů daně, je postup výpočtu daňové povinnosti následovný:

Tabulka 12: Výpočet daně před optimalizací (vlastní zpracování)

Položka	Částka (Kč)
Dílčí základ daně § 6	338 818
Dílčí základ daně § 7	721 456
Dílčí základ daně § 8	0
Dílčí základ daně § 9	0
Dílčí základ daně § 10	0

Celkem	1 060 274
Nezdanitelné části základu daně	-
- Dary	20 000
- Úroky z hypotečního úvěru	86 130
- Penzijní pojištění	12 000
- Soukromé životní pojištění	20 300
Základ daně	921 844
Zaokrouhlený základ daně	921 800
Daň 15 %	138 270
Slevy na dani	-
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	113 430
Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204
Daňová povinnost	98 226

Pokud podnikatel vychází ze všech dostupných informací, při využití skutečných výdajů na dosažení udržení příjmů, využití skutečných výdajů na dopravu a při použití rovnoměrných daňových odpisů u nového hmotného majetku, jeho poslední známá daňová povinnost za rok 2019 činí 98 226 Kč. Poplatník ovšem má v průběhu zdaňovacího období příjmy ze závislé činnosti, ze kterých mu byla každý měsíc srážena záloha na daň z příjmu, proto odvod za daň činí částku 87 435 Kč po odečtení těchto záloh, v roce 2019 odvedl na těchto zálohách 10 791 Kč.

Pokud podnikatel vychází z údajů při použití skutečných výdajů na dosažení a udržení příjmů, vyměřovací základ činí 50 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti, tedy 360 728 Kč. Pro stanovení výše odvodů ze zdravotního pojištění pro rok 2019 je nutné vypočítat z vyměřovacího základu 13,5 %. Z toho vyplývá, že výše zdravotního pojištění činí 48 699 Kč. Měsíční zálohy pro další zdaňovací období se rovnají 4 059 Kč.

Sociální pojištění se počítá obdobným způsobem, ovšem z vyměřovacího základu se vypočítá 29,2 %, touto sazbou se určí výše sociálního pojištění, tedy sociální pojištění činí 105 333 Kč a měsíční zálohy na sociální pojištění pro další zdaňovací období jsou ve výši 8 778 Kč. Poplatník není účasten na dobrovolném nemocenském pojištění.

Tabulka 13: Celkové odvody před optimalizací (vlastní zpracování)

Položka	Částka (Kč)
---------	-------------

Doplatek na dani	87 435
Sociální pojištění	105 333
Zdravotní pojištění	48 699
Odvody celkem	241 467

8 NÁVRH OPTIMALIZACE

Po vypočítání základu daně a výsledné daňové povinnosti s uvedenými výdaji se poplatník rozhodnul, hlavně v důsledku provedených investic (nákup nového nákladního automobilu a nového svářečského stroje), provést před podáním daňového přiznání za zdaňovací období 2019 optimalizaci daně z příjmů, a ušetřit tak na odvodech daně z příjmů, zdravotního a sociálního pojištění.

8.1 Uplatnění paušálních výdajů

První z možností daňové optimalizace, která se nabízí, je optimalizace pomocí uplatnění paušálních výdajů procentem z příjmů ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP. Tuto možnost poplatník doposud nevyužil, neboť se paušální výdaje jevily pro poplatníka dlouhodobě nevýhodně.

V případě, že se podnikatel rozhodne před podáním daňového přiznání za rok 2019 uplatnit výdaje paušálem, tedy přejít z uplatňování skutečných výdajů na výdaje paušálem, musí podat ještě dodatečné daňové přiznání za rok 2018, neboť musí dojít k úpravě základu daně za zdaňovací období 2018. Pokud by tedy poplatník na konci roku 2018 vykazoval pohledávky nebo zásoby, muselo by dojít v dodatečném daňovém přiznání za rok 2018 k navýšení základu daně o tyto položky, naopak pokud by vykazoval dluhy, které by byly při úhradě výdajem na dosažení a udržení příjmů, došlo by ke snížení základu daně.

Podnikatel za zdaňovací období 2018 ještě nevykonával dvě různé živnosti, byl zaměstnaný a věnoval se pouze podnikatelské činnosti týkající se kovovýroby. V průběhu roku nevykazoval velké množství zakázek a neměl žádné zaměstnance. Vykazoval tak k 31. 12. 2018 pouze zásoby na skladě v hodnotě 45 200 Kč. V souvislosti s přechodem na paušální výdaje musí podat dodatečné daňové přiznání za rok 2018 a zvýšit základ daně o hodnotu těchto zásob.

Tabulka 14: Dodatečný výpočet daňové povinnosti za zdaňovací období 2018 (vlastní zpracování)

Položka	Částka (Kč)
Základ daně	626 600
Daň 15 %	93 990
Slevy na dani	-
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	69 150

Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204
Daňová povinnost	53 946
-	-
Zvýšený základ daně	671 800
Daň 15 %	100 770
Slevy na dani	
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	75 930
Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204
Daňová povinnost	60 726

Jestliže se poplatník rozhodne uplatnit paušální výdaje, musí zaplatit částku 6 780 Kč z dodatečného daňového přiznání za zdaňovací období 2018 (rozdíl daňové povinnosti z dodatečného daňového přiznání za zdaňovací období 2018 a daňové povinnosti z řádného daňového přiznání za zdaňovací období 2018).

Tabulka 15: Příjmy a výdaje procentem z příjmů (vlastní zpracování)

Položka	Částka (Kč)
Příjmy z koncesované živnosti	840 000
Příjmy z volné živnosti (kovovýroba)	1 112 396
Paušální výdaj 60 % z příjmů	1 171 438
Dílčí základ daně § 7	780 958

Na koncesovanou a volnou živnost, kterou podnikatel provozuje, může podnikatel podle § 7 odst. 7 uplatnit výdaje paušálem ve výši 60 % z příjmů. Nastává tedy situace, kdy obě živnosti spadají pod stejný výdajový paušál. Kdyby ovšem poplatník provozoval např. řemeslnou živnost, mohl by na příjmy spadající do řemeslné činnosti uplatnit až 80 % výdajový paušál.

8.1.1 Výpočet daňové povinnosti

Z uvedených informací v tabulkách se poplatníkovi při uplatnění výdajových paušálů nesnižuje dílčí základ daně ze samostatné činnosti, ale je o 59 502 Kč vyšší než před pokusem optimalizovat daň z příjmů využitím výdajů paušálem z příjmů ze samostatné

činnosti. Za těchto okolností je pro poplatníka tato možnost nevýhodná, protože nejenže nedochází k žádné optimalizaci a tím i úspoře na dani, ale dochází naopak ke zvětšení daňové povinnosti.

Tabulka 16: Výpočet daně – využití paušálních výdajů za zdaňovací období 2019 (vlastní zpracování)

Položka	Částka (Kč)
Dílčí základ daně § 6	338 818
Dílčí základ daně § 7	780 958
Dílčí základ daně § 8	0
Dílčí základ daně § 9	0
Dílčí základ daně § 10	0
Celkem	1 119 776
Nezdanitelné části základu daně	-
- Dary	20 000
- Úroky z hypotečního úvěru	86 130
- Penzijní pojištění	12 000
- Soukromé životní pojištění	20 300
Základ daně	981 346
Zaokrouhlený základ daně	981 300
Daň 15 %	147 195
Slevy na dani	-
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	122 355
Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204
Daňová povinnost	107 151

Daňová povinnost se za použití paušálních výdajů u příjmů ze samostatné činnosti zvýší o 8 925 Kč oproti daňové povinnosti před optimalizací a k tomu by poplatník musel doplatit daň z dodatečného daňového přiznání 6 780 Kč.

8.2 Uplatnění paušálních výdajů na dopravu

Poplatníkovi při optimalizaci daňového zatížení vzniká možnost uplatnit tzv. paušální výdaje na dopravu. Podnikatel tak může místo prokazatelných skutečných výdajů na pohonné hmoty (PHM) uplatnit paušální výdaj na dopravu 5 000 Kč za silniční motorové vozidlo za každý kalendářní měsíc. Maximálně však na 3 motorová vozidla.

Podnikatel má v obchodním majetku zařazené dva osobní automobily a jeden nákladní automobil. Doposud uplatňoval skutečné výdaje na dopravu zahrnující výdaje na spotřebu pohonných hmot a krátkodobé parkovné. U prvního automobilu, který je již zcela daňově odepsaný a je z části využíván i pro soukromé účely podnikatele, může poplatník uplatnit pouze krácený paušální výdaj 4 000 Kč za každý kalendářní měsíc zdaňovacího období. Nákladní automobil byl pořízen 22. 2. 2019, v měsíci pořízení může poplatník uplatnit pouze poměrnou část paušálního výdaje na dopravu. Po přepočtu na dny v měsíci pořízení připadá na měsíc pořízení (únor) paušál na dopravu ve výši 1 071 Kč.

Tabulka 17: Paušální výdaje na dopravu ve srovnání se skutečnými výdaji (vlastní zpracování)

Vozidlo	Skutečné výdaje na dopravu	Paušální výdaje
1. Osobní automobil	37 032 Kč	48 000 Kč
2. Osobní automobil	54 258 Kč	60 000 Kč
Nákladní automobil	46 146 Kč	51 071 Kč
Celkem	137 436 Kč	159 071 Kč

Z údajů uvedených v tabulce se dá zpozorovat, že využívání skutečných výdajů na spotřebu PHM je pro poplatníka méně výhodné než uplatnění paušálních výdajů na dopravu, a to u všech vozidel zařazených v obchodním majetku, i u osobního automobilu, který je podnikatelem používán zároveň pro soukromé účely a lze u něj aplikovat pouze krácený paušál. U tohoto automobilu se dokonce jeví využití paušálů na dopravu nejvýhodněji ze všech automobilů.

8.2.1 Výpočet daňové povinnosti

Po sečtení výdajů za pohonné hmoty a krátkodobé parkovné a porovnání s paušálem na dopravu pro všechny auta činí rozdíl 21 635 Kč, což už pozitivně ovlivní dílčí základ daně dle § 7 ZDP a následně výslednou daň. Pro poplatníky je nevýhodné, této skutečnosti nevyužít. Zároveň si musí uvědomit, že při koupi dalšího automobilu, který zařadí nebo nezařadí do obchodního majetku, již nebude moct uplatnit paušál na dopravu.

Tabulka 18: Výpočet daně při využití paušálů na dopravu (vlastní zpracování)

Položka	Částka (Kč)
---------	-------------

Dílčí základ daně § 6	338 818
Dílčí základ daně § 7	699 821
Dílčí základ daně § 8	0
Dílčí základ daně § 9	0
Dílčí základ daně § 10	0
Celkem	1 038 639
Nezdanitelné části základu daně	-
- Dary	20 000
- Úroky z hypotečního úvěru	86 130
- Penzijní pojištění	12 000
- Soukromé životní pojištění	20 300
Základ daně	900 209
Zaokrouhlený základ daně	900 200
Daň 15 %	135 030
Slevy na dani	-
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	110 190
Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204
Daňová povinnost	94 986

Po odečtení skutečných výdajů za pohonné hmoty a krátkodobé parkovné od dalších skutečných výdajů a uplatnění paušálů na dopravu u všech automobilů dochází ke snížení dílčího základu daně dle § 7 ZDP. To má za důsledek snížení daňové povinnosti na 94 986 Kč. Po odečtení odvedených záloh na dani z příjmů ze závislé činnosti v hodnotě 10 791 Kč doplatek činí 84 195 Kč. První úspora na dani je tedy 3 240 Kč.

Na základě toho, že využitím výdajových paušálů na dopravu místo skutečně spotřebovaných výdajů na PHM, se snížil dílčí základ daně dle § 7 ZDP na 699 821 Kč. Jsou i odvody na zdravotní a sociální pojištění v nižší částce. Vyměřovací základ pro zdravotní a sociální pojištění činí 349 911 Kč.

Na zdravotní pojištění podnikatel odvede za rok částku celkem 47 238 Kč, zálohy pro další rok činí 3 936 Kč a na sociálním pojištění odvod činí 102 175 Kč a zálohy 8 515 Kč. Na zdravotním pojištění tak ušetří 1 461 Kč a sociálním pojištěním 3 158 Kč.

Tabulka 19: Celkové odvody po uplatnění paušálů na dopravu (vlastní zpracování)

Celkové odvody před optimalizací		Celkové odvody po uplatnění paušálů na dopravu	
Položka	Částka (Kč)	Položka	Částka (Kč)
Doplatek na dani	87 435	Doplatek na dani	84 195
Sociální pojištění	105 333	Sociální pojištění	102 175
Zdravotní pojištění	48 699	Zdravotní pojištění	47 238
Odvody celkem	241 467	Odvody celkem	233 608

$$\text{Celková úspora} = 241\,467 - 233\,608 = 7\,859 \text{ Kč}$$

8.3 Uplatnění daňových odpisů dlouhodobého hmotného majetku vedoucí k daňové optimalizaci včetně uplatnění paušálů na dopravu

Poplatník v obchodním majetku eviduje 2 osobní automobily, 1 nákladní automobil a svářecí stroj, který svojí cenou splňuje kritéria dlouhodobého hmotného majetku (DHM). První osobní automobil, který je již zcela odepsaný, je poplatníkem využíván i pro osobní účely. U tohoto automobilu se uplatnil krácený výdaj na dopravu v předchozí kapitole.

Druhý osobní automobil pořídil poplatník 27. 3. 2017. Daňové odpisy jsou u tohoto osobního automobilu počítány rovnoměrným způsobem

Nákladní automobil poplatník pořídil 22. 2. 2019. Poplatník zde nejdříve počítal s daňovými odpisy vypočítaným rovnoměrným způsobem. Zcela nový nákladní automobil byl nakoupen v pořizovací ceně 690 000 Kč a dosud nebyl nikým daňově odpisován.

Další investicí podnikatele byl nákup zcela nového svářecího stroje, který byl pořízen 29. 3. 2019 za pořizovací cenu 68 200 Kč. Před optimalizací zde poplatník počítal rovněž s daňovým odpisem vypočítaným rovnoměrným způsobem.

U osobního automobilu pořízeného v roce 2017 v pořizovací ceně 254 000 Kč již poplatník nemůže změnit způsob odpisování. Proto tento majetek bude po celou dobu daňově odpisován rovnoměrným způsobem. Výše odpisu připadající na zdaňovací období roku 2019 činí 56 515 Kč. Tato výše odpisů zůstane teda nezměněná. Osobní automobil spadá do druhé odpisové skupiny, bude se odpisovat tedy 5 let.

$$\text{Odpis}_{(2017)} = \frac{254\,000 * 11}{100} = 27\,940$$

$$Odpis_{(2018-2021)} = \frac{254\,000 * 22,25}{100} = 56\,515$$

Tabulka 20: Celý odpisový plán osobního automobilu při rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Roční odpisová sazba	Zůstatková cena
2017	27 940	11	226 060
2018	56 515	22,25	169 545
2019	56 515	22,25	113 030
2020	56 515	22,25	56 515
2021	56 515	22,25	0

Nákladní automobil v pořizovací ceně 690 000 Kč pořízený v únoru ve zdaňovacím období 2019 je zařazen do druhé odpisové skupiny. V prvním roce daňového odpisování rovnoměrným způsobem odpis činí 75 900 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{690\,000 * 11}{100} = 75\,900$$

Tabulka 21: Celý odpisový plán nákladního automobilu při rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Roční odpisová sazba	Zůstatková cena
2019	75 900	11	614 100
2020	153 525	22,25	460 575
2021	153 525	22,25	307 050
2022	153 525	22,25	153 525
2023	153 525	22,25	0

Nový svářecí stroj pořízený v březnu během zdaňovacího období 2019 je také zařazen do druhé odpisové skupiny a daňový odpis v prvním roce odpisování rovnoměrným způsobem při pořizovací ceně 68 200 Kč činí 7 502 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{68\,200 * 11}{100} = 7\,502$$

Tabulka 22: Celý odpisový plán svářečského stroje při rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Roční odpisová sazba	Zůstatková cena
2019	7 502	11	60 698
2020	15 175	22,25	45 523
2021	15 175	22,25	30 348
2022	15 175	22,25	15 173
2023	15 173	22,25	0

Při sečtení všech daňových odpisů vypočítaných rovnoměrným způsobem odpisování, poplatník může uplatnit jako daňový výdaj součet těchto odpisů, a to 139 917 Kč. Tento způsob se uplatnil v prvotním výpočtu před optimalizací daně.

8.3.1 Zrychlené odpisování u nového majetku

Poplatník si v tomto případě může snížit dílčí základ daně ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP tím, že místo daňového odpisování rovnoměrným způsobem uplatní daňové odpisování zrychleným způsobem, a to u nového nákladního automobilu a svářečského stroje, protože daňové odpisování zrychleným způsobem nabízí vyšší míru odpisů v prvním roce, dojde v prvních letech odpisování k uplatnění vyšší částky odpisů.

Pro nákladní automobil je hodnota daňového odpisu při zrychleném odpisování v prvním roce ve výši 138 000 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{690\,000}{5} = 138\,000$$

Tabulka 23: Celý odpisový plán nákladního automobilu při zrychleném odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Koeficient	Zůstatková cena
2019	138 000	5	552 000
2020	220 800	6-1 = 5	331 200
2021	165 600	6-2 = 4	165 600
2022	110 400	6-3 = 3	55 200
2023	55 200	6-4 = 2	0

U nového svářečského stroje se roční výše daňového odpisu v prvním roce při zrychleném odpisování rovná 13 640 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{68\,200}{5} = 13\,640$$

Tabulka 24: Celý odpisový plán svářečského stroje při zrychleném odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Koeficient	Zůstatková cena
2019	13 640	5	54 560
2020	21 824	6-1 = 5	32 736
2021	16 368	6-2 = 4	16 368
2022	10 912	6-3 = 3	5 456
2023	5 456	6-4 = 2	0

U osobního automobil se výše daňového odpisu nemění, a zůstává tak ve výši 56 515 Kč. Celková výše daňových odpisů při použití zrychleného odpisování u nově pořízeného hmotného majetku se rovná 208 155 Kč.

8.3.2 Zvýšení daňových odpisů v prvním roce rovnoměrného odpisování

Dle § 31 ZDP poplatníkovi vzniká možnost zvýšit daňový odpis v prvním roce při rovnoměrném odpisování. Pro nově pořízený hmotný majetek poplatníka (nákladní automobil, svářečský stroj) spadající do druhé odpisové skupiny dle § 31 odst. 3 ZDP platí roční odpisová sazba zvyšující daňový odpis v prvním roce odpisování o 10 %.

Zvýšený daňový odpis při rovnoměrném způsobu odpisování u nákladního automobilu se rovná 144 900 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{690\,000 * 21}{100} = 144\,900$$

Tabulka 25: Celý odpisový plán nákladního automobilu při zvýšených odpisech v prvním roce rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Roční odpisová sazba	Zůstatková cena
2019	144 900	21	545 100
2020	136 275	19,75	408 825
2021	136 275	19,75	272 550
2022	136 275	19,75	136 275
2023	136 275	19,75	0

U svářečského stroje se zvýšený daňový odpis v prvním roce při rovnoměrném odpisování, rovná 14 322 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{68\,200 * 21}{100} = 14\,322$$

Tabulka 26: Celý odpisový plán svářecího stroje při zvýšených odpisech rovnoměrného odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Roční odpisová sazba	Zůstatková cena
2019	14 322	21	53 878
2020	13 470	19,75	40 408
2021	13 470	19,75	26 938
2022	13 470	19,75	13 468
2023	13 468	19,75	0

Úhrn všech odpisů při uplatnění zvýšených odpisů při rovnoměrném odpisování u nákladního automobilu, svářecího stroje a normálních rovnoměrných odpisů u osobního automobilu dosahuje výše 215 737 Kč.

8.3.3 Zvýšení odpisů v prvním roce zrychleného odpisování

Poslední možností, kterou poplatník může použít v rámci optimalizace daňového zatížení a uplatnění daňových odpisů, je zvýšení daňových odpisů v prvním roce při zrychleném způsobu odpisování dlouhodobého hmotného majetku. Tato možnost se vztahuje stejně jako u podmínek počítání zvýšených daňových odpisů u rovnoměrného způsobu odpisování pouze na nový dlouhodobý hmotný majetek – u poplatníka tedy na nákladní automobil a svářecí stroj.

Při daňovém odpisování zrychleným způsobem a zvýšením daňového odpisu u nákladního automobilu se odpis rovná 207 000 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{690\,000}{5} = 138\,000$$

$$Odpis_{(2019)} = 690\,000 * 10\% = 69\,000$$

$$Zvýšený\ odpis\ zrych.\ odpisování_{(2019)} = 138\,000 + 69\,000 = 207\,000$$

Tabulka 27: Celý odpisový plán nákladního automobilu při zvýšených odpisech zrychleného odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Koeficient	Zůstatková cena
2019	207 000	5	483 000
2020	193 200	6-1 = 5	289 800
2021	144 900	6-2 = 4	144 900

2022	96 600	6-3 = 3	48 300
2023	48 300	6-4 = 2	0

Odpis u svářečního stroje za daný rok u zvýšení odpisu při zrychleném odpisování je ve výši 20 460 Kč.

$$Odpis_{(2019)} = \frac{68\,200}{5} = 13\,640$$

$$Odpis_{(2019)} = 68\,200 * 10\% = 6\,820$$

$$Zvýšený\ odpis\ zrychl.\ odpisování_{(2019)} = 13\,640 + 6\,820 = 20\,460$$

Tabulka 28: Celý odpisový plán svářečního stroje při zvýšených odpisech zrychleného odpisování (vlastní zpracování)

Rok	Odpis	Koeficient	Zůstatková cena
2019	20 460	5	47 740
2020	19 096	6-1 = 5	28 644
2021	14 322	6-2 = 4	14 322
2022	9 548	6-3 = 3	4 774
2023	4 774	6-4 = 2	0

Pokud podnikatel uplatní daňové odpisování tímto způsobem, celková výše uplatnitelných odpisů činí 283 975 Kč.

8.3.4 Výpočet daňové povinnosti

Podnikatel chce u svářečního stroje, který nedosahuje příliš velké částky, uplatnit v roce pořízení co nejvyšší částku odpisů, o kterou sníží základ daně. Pokud u něj dojde k např. rovnoměrnému odpisování, částka odpisů připadající na jednotlivé roky příliš neovlivní dílčí základ daně. Vzhledem k tomuto požadavku je podnikateli doporučeno daňové odpisování způsobem zvýšení odpisů v prvním roce při zrychleném způsobu odpisování.

Tabulka 29: Srovnání alternativních daňových odpisů u nového DHM pro zdaňovací období 2019 (vlastní zpracování)

Svářecí stroj		Nákladní automobil	
Způsob odpisování	Výše odpisů	Způsob odpisování	Výše odpisů
Rovnoměrné	7 502	Rovnoměrné	75 900

Zrychlené	13 640	Zrychlené	138 000
Zvýšený odp. rovnoměrné	14 322	Zvýšený odp. rovnoměrné	144 900
Zvýšený odp. zrychlené	20 460	Zvýšený odp. zrychlené	207 000

U nákladního automobilu dosahuje pořizovací cena výrazně vyšší hodnoty, poplatník tak chce pomocí vhodného způsobu odpisování zoptimalizovat daňovou povinnost za zdaňovací období 2019, zároveň si je vědom, že začátkem provozování koncesované živnosti (počátkem roku 2019) se výrazně zvýší základ daně i pro následující zdaňovací období. Aby nedošlo pouze k odsunu daňové povinnosti, je poplatníkovi vzhledem ke způsobu výpočtu jednotlivých daňových odpisů doporučeno uplatnit zvýšení odpisu v prvním roce při rovnoměrném odpisování. Uplatní tak zvýšenou část odpisů v prvním roce odpisování a zároveň může uplatnit rovnoměrné částky daňových odpisů v dalších zdaňovacích obdobích. Pokud uplatní zvýšený odpis v prvním roce při zrychleném odpisování, uplatní v posledních letech odpisování výrazně menší část odpisů, což nemusí být v případě velkého základu daně podnikateli nebylo ku prospěchu.

Tabulka 30: Navrhované odpisové plány na celé odpisové období (vlastní zpracování)

Odpisy				
Rok	Osobní automobil	Nákladní automobil	Svářecí stroj	Celkem
2019	56 515	144 900	20 460	221 875
2020	56 515	136 275	19 096	211 886
2021	56 515	136 275	14 322	207 112
2022	0	136 275	9 548	145 823
2023	0	136 275	4 774	141 049

V rámci optimalizace daně z příjmů tak dojde k uplatnění odpisů ve výši 221 875 Kč.

Tabulka 31: Optimalizovaný výpočet dílčího základu daně § 7 (vlastní zpracování)

Optimalizovaný výpočet	
Příjmy ze samostatné činnosti	1 952 396 Kč
-	-

Mzdové výdaje	505 006 Kč
Materiál	302 572 Kč
Daňové odpisy	221 875 Kč
Paušál na dopravu	159 071 Kč
Nájem	115 800 Kč
Ostatní výdaje	30 209 Kč
Dílčí základ daně § 7	617 863 Kč

Daňové odpisy uplatněné navrhovaným způsobem při provádění optimalizace daně z příjmů sníží dílčí základ daně § 7 ZDP na 617 863 Kč.

Tabulka 32: Výpočet daně při využití vybraného způsobu daňového odpisování DHM včetně paušálů na dopravu (vlastní zpracování)

Položka	Částka (Kč)
Dílčí základ daně § 6	338 818
Dílčí základ daně § 7	617 863
Dílčí základ daně § 8	0
Dílčí základ daně § 9	0
Dílčí základ daně § 10	0
Celkem	956 681
Nezdanitelné části základu daně	-
- Dary	20 000
- Úroky z hypotečního úvěru	86 130
- Penzijní pojištění	12 000
- Soukromé životní pojištění	20 300
Základ daně	818 251
Zaokrouhlený základ daně	818 200
Daň 15 %	122 730
Slevy na dani	-
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	97 890
Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204
Daňová povinnost	82 686

Zvýšený odpis v prvním roce při rovnoměrném odpisování u nákladního automobilu a zvýšený odpis v prvním roce při zrychleném způsobu odpisování u svářečského stroje srazí daňovou povinnost na 82 686 Kč. Po odečtení odvedených záloh na dani 10 791 Kč tak doplatek činí 71 895 Kč. Přičemž v tabulce č.31–32 jsou již uplatněné paušály na dopravu, jejíž využití se jeví jako výhodnější.

Vyměřovací základ pro sociální a zdravotní pojištění dosahuje výše 308 932 Kč. Na sociálním pojištění (29,2 %) musí odvést 90 209 Kč. Zálohy pro další zdaňovací období se rovnají 7 518 Kč. Odvody za zdravotní pojištění (13,5 %) činí 41 706 Kč. Měsíční zálohy pro další zdaňovací období jsou 3 476 Kč. Na zdravotním pojištění tak ušetří 6 993 Kč a na sociálním pojištění 15 124 Kč, než kdyby neprováděl žádný způsob optimalizace.

Tabulka 33: Celkové odvody po optimalizaci daňovými odpisy včetně uplatnění paušálů na dopravu (vlastní zpracování)

Celkové odvody před optimalizací		Celkové odvody po uplatnění paušálů na dopravu + optimalizaci daň. odpisy	
Položka	Částka (Kč)	Položka	Částka (Kč)
Doplatek na dani	87 435	Doplatek na dani	71 895
Sociální pojištění	105 333	Sociální pojištění	90 209
Zdravotní pojištění	48 699	Zdravotní pojištění	41 706
Odvody celkem	241 467	Odvody celkem	203 810

$$\text{Celková úspora} = 241\,467 - 203\,810 = 37\,657 \text{ Kč}$$

8.4 Využití spolupráce osob k daňové optimalizaci

Poslední možností, jak podnikatel může zoptimalizovat daňovou zátěž, je využití tzv. spolupráce osob. U výpočtu optimalizace za spolupráce osob se vychází z již optimalizovaného výpočtu. Po již provedené optimalizaci dosahují celkové výdaje hodnoty 1 334 533 Kč.

Tabulka 34: Původní a optimalizovaný výpočet dílčího základu daně § 7 (vlastní zpracování)

Původní výpočet		Optimalizovaný výpočet	
Příjmy ze samostatné činnosti	1 952 396 Kč	Příjmy ze samostatné činnosti	1 952 396 Kč
-	-	-	-

Mzdové výdaje	505 006 Kč	Mzdové výdaje	505 006 Kč
Materiál	302 572 Kč	Materiál	302 572 Kč
Daňové odpisy	139 917 Kč	Daňové odpisy	221 875 Kč
Výdaje na dopravu	137 436 Kč	Paušál na dopravu	159 071 Kč
Nájem	115 800 Kč	Nájem	115 800 Kč
Ostatní výdaje	30 209 Kč	Ostatní výdaje	30 209 Kč
Dílčí základ daně § 7	721 456 Kč	Dílčí základ daně § 7	617 863 Kč

Jelikož poplatník žije v domácnosti s manželkou a synem, který navštěvuje základní školu, může uplatnit spolupracující osobu pouze na manželku.

Manželka podnikateli občasně pomáhá s administrativní prací při jeho podnikatelské činnosti. Pokud se poplatník rozhodne využít manželku jako spolupracující osobu, může na ni převést až 50% podíl z příjmů a výdajů, avšak rozdíl mezi příjmy a výdaji, které by převedl na manželku, nemůže překročit 540 000 Kč. Manželka byla v průběhu zdaňovacího období 2019 zaměstnána s celkovým úhrnem příjmu od všech zaměstnavatelů + úhrnem povinného pojistného ve výši 244 937 Kč. Sražené zálohy na dani činily 11 725 Kč.

Tabulka 35: Podíl 50 % příjmů a výdajů na manželku (vlastní zpracování)

Podnikatel	50 %	Manželka	50 %
Příjmy:	976 198 Kč	Příjmy:	976 198 Kč
Výdaje:	667 266 Kč	Výdaje:	667 266 Kč
Dílčí základ daně § 7	308 932 Kč	Dílčí základ daně § 7	308 932 Kč

8.4.1 Výpočet daňové povinnosti – podíl 50 %

Po rozdělení příjmů a výdajů 50 % na manželku činí dílčí základ daně ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP 308 932 Kč u podnikatele a stejná částka se uvádí v daňovém přiznání u spolupracující manželky. Manželka dále ve svém daňovém přiznání uvede dílčí základ daně § 6 ve výši 244 937 Kč.

Tabulka 36: Výpočet daňové povinnosti manžela a manželky při využití spolupráce 50 % (vlastní zpracování)

Manžel		Manželka	
Položka	Částka (Kč)	Položka	Částka (Kč)
Dílčí základ daně § 6	338 818	Dílčí základ daně § 6	244 937

Dílčí základ daně § 7	308 932	Dílčí základ daně § 7	308 932
Dílčí základ daně § 8	0	Dílčí základ daně § 8	0
Dílčí základ daně § 9	0	Dílčí základ daně § 9	0
Dílčí základ daně § 10	0	Dílčí základ daně § 10	0
Celkem	647 750	Celkem	553 869
Nezdanitelné části základu daně	-	Nezdanitelné části základu daně	-
- Dary	20 000	- Dary	0
- Úroky z hypotečního úvěru	86 130	- Úroky z hypotečního úvěru	0
- Penzijní pojištění	12 000	- Penzijní pojištění	0
- Soukromé životní pojištění	20 300	- Soukromé životní pojištění	0
Základ daně	509 320	Základ daně	553 869
Zaokrouhlený základ daně	509 300	Zaokrouhlený základ daně	553 800
Daň 15 %	76 395	Daň 15 %	83 070
Slevy na dani	-	Slevy na dani	-
- sleva na poplatníka	24 840	- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	51 555	Daň po slevách	58 230
Daňové zvýhodnění	-	Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204	- na jedno dítě	0
Daňová povinnost	36 351	Daňová povinnost	58 230

Daňová povinnost za zdaňovací období se u manželky nachází ve výši 58 230 Kč. Na sražených zálohách na dani odvedla 11 725 Kč. Doplatek na dani tak činí 46 505 Kč. Manželka neuplatňuje žádné nezdanitelné části základu daně a uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka.

Spolupracující osoba musí také platit odvody za zdravotní a sociální pojištění. Roční vyměřovací základ činí 154 466 Kč. Odvody na zdravotním pojištění činí 20 853 Kč, na sociálním pojištění 45 104 Kč.

V situaci, kdy se podnikatel rozhodne uplatnit spolupráci na manželku a převést na ni část daňového zatížení, jeho daňová povinnost činí 36 351 Kč. Po odečtení odvedených záloh na dani 10 791 Kč činí doplatek na dani 25 560 Kč.

Jelikož byli oba po celý rok zaměstnaní, nevztahuje se pro ně u zdravotního pojištění minimální vyměřovací základ. Dílčí základ daně ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP dosahuje po spolupráci celkem nízké hodnoty 308 932 Kč a roční vyměřovací základ se tak rovná stejně jako u manželky 154 466 Kč. Odvody za zdravotní pojištění se tak rovnají 20 853 Kč a za sociální pojištění 45 105 Kč.

Tabulka 37: Celkové odvody domácnosti při využití spolupráce manželky 50 % (vlastní zpracování)

Celkové odvody u manžela		Celkové odvody u manželky	
Položka	Částka (Kč)	Položka	Částka (Kč)
Doplatek na dani	25 560	Doplatek na dani	46 505
Sociální pojištění	45 104	Sociální pojištění	45 104
Zdravotní pojištění	20 853	Zdravotní pojištění	20 853
Odvody celkem	91 517	Odvody celkem	112 462
	Odvody celkem	203 979 Kč	

Při využití spolupráce manželky domácnosti podnikatele vznikají o nepatrnou částku vyšší odvody než při optimalizaci za pomoci paušálů na dopravu a vybraného způsobu daňového odpisování nového DHM. V tabulce č. 33 se celkové odvody rovnají částce 203 810 Kč, což je o 169 Kč méně než při výpočtu zjištěných odvodů v tabulce č. 37 při využití spolupráce manželky s podílem příjmů a výdajů 50 %.

8.4.2 Výpočet daňové povinnosti – podíl 12 %

V rámci využití spolupráce osob však může dojít k úspoře na odvodech u sociálního pojištění. Pokud se převede na spolupracující osobu pouze takový podíl příjmů a výdajů, kde hrubý zisk ze samostatné činnosti nebude přesahovat rozhodnou částku 78 476 Kč (pro rok 2019), manželka při vedlejší činnosti nemusí odvádět sociální pojištění vůbec. Takový podíl příjmů a výdajů se v tomto případě rovná 12 % ($78\,476 / 617\,863 = 0,12 * 100 = 12\%$).

Tabulka 38: Podíl 12 % příjmů a výdajů na manželku

Podnikatel	88 %	Manželka	12 %
Příjmy:	1 718 108 Kč	Příjmy:	234 288 Kč
Výdaje:	1 174 389 Kč	Výdaje:	160 143 Kč
Dílčí základ daně § 7	543 719 Kč	Dílčí základ daně § 7	74 144 Kč

Údaje v tabulce č. 38 ukazují, že použití 12% podílu příjmů a výdajů skutečně dosáhne manželka dílčího základu daně pod 78 476 Kč. Nevztahuje se na ni tak povinnost platit odvody za sociální pojištění.

Tabulka 39: Výpočet daňové povinnosti manžela a manželky při využití spolupráce 12 % (vlastní zpracování)

Manžel	Manželka
--------	----------

Položka	Částka (Kč)	Položka	Částka (Kč)
Dílčí základ daně § 6	338 818	Dílčí základ daně § 6	244 937
Dílčí základ daně § 7	543 719	Dílčí základ daně § 7	74 144
Dílčí základ daně § 8	0	Dílčí základ daně § 8	0
Dílčí základ daně § 9	0	Dílčí základ daně § 9	0
Dílčí základ daně § 10	0	Dílčí základ daně § 10	0
Celkem	882 537	Celkem	319 081
Nezdanitelné části základu daně	-	Nezdanitelné části základu daně	-
- Dary	20 000	- Dary	0
- Úroky z hypotečního úvěru	86 130	- Úroky z hypotečního úvěru	0
- Penzijní pojištění	12 000	- Penzijní pojištění	0
- Soukromé životní pojištění	20 300	- Soukromé životní pojištění	0
Základ daně	744 107	Základ daně	319 081
Zaokrouhlený základ daně	744 100	Zaokrouhlený základ daně	319 000
Daň 15 %	111 615	Daň 15 %	47 850
Slevy na dani	-	Slevy na dani	-
- sleva na poplatníka	24 840	- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	86 775	Daň po slevách	23 010
Daňové zvýhodnění	-	Daňové zvýhodnění	-
- na jedno dítě	15 204	- na jedno dítě	0
Daňová povinnost	71 571	Daňová povinnost	23 010

Vzhledem k tomu, že činnost je považována po celý rok u manželky za vedlejší činnost, nevztahuje se na manželku minimální vyměřovací základ u zdravotního pojištění. Vyměřovací základ zde tvoří 50 % ze skutečného hrubého zisku připadajícího z příjmů ze samostatné činnosti, v tomto případě je vyměřovací základ tedy 37 072 Kč. Odvody za zdravotní pojištění 13,5 % z vyměřovacího základu tak dosahují výše 5 005 Kč. Její daňová povinnost se rovná 23 010 Kč, po odečtení sražených záloh na dani 11 725 Kč je doplatek na dani 11 285 Kč.

Na manžela připadá vyšší dílčí základ daně ze samostatné činnosti, a tím i vyšší vyměřovací základ pro zdravotní a sociální pojištění, celkem vyměřovací základ činí 271 860 Kč (50 % z 543 719 Kč). Odvody za zdravotní pojištění (13,5 %) dosahují výše 36 702 Kč a za sociální pojištění (29,2 %) činí 79 384 Kč.

Tabulka 40: Celkové odvody domácnosti při využití spolupráce manželky 12 % (vlastní zpracování)

Celkové odvody u manžela		Celkové odvody u manželky	
Položka	Částka (Kč)	Položka	Částka (Kč)
Doplatek na dani	60 780	Doplatek na dani	11 285
Sociální pojištění	79 384	Sociální pojištění	0
Zdravotní pojištění	36 702	Zdravotní pojištění	5 005
Odvody celkem	176 866	Odvody celkem	16 290
	Odvody celkem		193 156 Kč

Doposud nejvyšší úspory na odvodech byly dosaženy po optimalizaci za uplatnění paušálů na dopravu společně s upraveným způsobem daňového odpisování nového DHM. V rámci optimalizace a využití spolupráce manželky s podílem příjmů 12 % dochází k další optimalizaci daně z příjmů.

Tabulka 41: Celkové odvody po optimalizaci daňovými odpisy včetně uplatnění paušálů na dopravu a spolupráci manželky 12 % (vlastní zpracování)

Celkové odvody před optimalizací		Celkové odvody po uplatnění paušálů na dopravu + optimalizaci daň. odpisy + spolupráce manželky 12 %	
Položka	Částka (Kč)	Položka	Částka (Kč)
Doplatek na dani	87 435	Doplatek na dani	72 065
Sociální pojištění	105 333	Sociální pojištění	79 384
Zdravotní pojištění	48 699	Zdravotní pojištění	41 707
Odvody celkem	241 467	Odvody celkem	193 156

$$\text{Celková úspora} = 241\,467 - 193\,156 = 48\,311 \text{ Kč.}$$

9 ZHODNOCENÍ A NÁVRH OPTIMALIZACE DANĚ Z PŘÍJMŮ VYBRANÉHO PODNIKATELE

Z výpočtu prvotního daňového zatížení vyplývá, že podnikatel skutečně neprováděl nebo se nepokoušel o možnost zoptimalizovat daň z příjmů. Při provádění jednotlivých způsobů, jak daň z příjmů v rámci zákonných možností zoptimalizovat vyplývá, že pro poplatníka je nevýhodné využití paušálních výdajů z příjmů ze samostatné činnosti. Tato optimalizace vykazuje negativní efekt ve výsledné daňové povinnosti i odvodech na zdravotní a sociální pojištění.

Při optimalizaci daně z příjmů vykazuje naopak pozitivní efekt využití paušálů na dopravu u všech vozidel využívaných pro podnikatelskou činnost.

Jestliže, poplatník provádí další způsob optimalizace daně, tedy s využitím již výhodnějších paušálů na dopravu, jedná se v tomto případě o optimalizaci pomocí využití způsobu počítání daňových odpisů u nově pořízeného dlouhodobého majetku. Protože podnikatel v souvislosti s nově provozovanou koncesovanou živností počítá s vyšším základem daně pro budoucí zdaňovací období, je poplatníkovi navrženo využít zvýšený odpis v prvním roce zrychleného odpisování u nového svářečského stroje, a to z toho důvodu, aby vyšší poměrnou část daňových odpisů uplatnil v roce pořízení a snížil základ daně za zdaňovací období 2019. Naopak u nákladního automobilu, který dosahuje značně vyšší pořizovací ceny, je doporučeno uplatnění zvýšeného odpisu v prvním roce rovnoměrného odpisování u nákladního automobilu, aby došlo k uplatnění vyšší částky odpisů v roce pořízení a zároveň došlo k rovnoměrnému uplatnění daňových odpisů po další zdaňovací období, které mohou značně ovlivnit předpokládaný vyšší základ daně v následujících letech.

Při využití spolupráce manželky, která byla po celé zdaňovací období zaměstnaná, ale její příjmy nedosahovaly příliš velké výše, nedochází při převedení 50 % příjmů a výdajů k další optimalizaci, ovšem pokud poplatník převede pouze 12% podíl příjmů a výdajů na manželku, dochází k úspoře především prostřednictvím odvodů za sociální pojištění, proto se tento způsob optimalizace jeví jako pozitivní.

Tabulka 42: Srovnání původního výpočtu daňových odvodů s daňovými odvody po konečné optimalizaci (vlastní zpracování)

-	Doplatek na dani	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění	Celkem
Původní výpočet před optimalizací	87 435 Kč	105 333 Kč	48 699 Kč	241 467 Kč

Závěrečná doporučená optimalizace	72 065 Kč	79 384 Kč	41 707 Kč	193 156 Kč
Úspora	15 370 Kč	25 949 Kč	6 992 Kč	48 311 Kč

Poplatník po doporučené optimalizaci ušetří na daňových odvodech celkem 48 311 Kč. Na základě toho, že poplatník počítá s vyšším základem daně i pro další zdaňovací období, může se optimalizace pomocí využití spolupráce manželky jevit pro poplatníka značně výhodně.

ZÁVĚR

Hlavním tématem této bakalářské práce byla optimalizace daně z příjmů fyzické osoby, v tomto případě podnikatele, který si nepřál být jmenován. V rámci optimalizace jsem využil veškerých zákonem povolených možností optimalizace daně z příjmů fyzických osob.

V teoretické části bylo na základě průzkumu literárních pramenů provedeno vysvětlení pojmu daně, základních funkcí daně a daňového systému v České republice. Teoretická část však obsahovala především všechny nezbytné údaje pro výpočet daňové povinnosti a následně všechny možné způsoby optimalizace daně z příjmů fyzické osoby.

Po obdržení informací ohledně příjmů a výdajů vybraného podnikatele byly v praktické části aplikovány všechny optimalizační způsoby uvedené v teoretické části bakalářské práce. Po výpočtu jednotlivých daňových povinností u provedených optimalizačních způsobů došlo k porovnání celkových odvodů před optimalizací a po optimalizaci, tyto odvody zahrnovaly také sociální a zdravotní pojištění. Na závěr každé kapitoly dané optimalizace bylo vypočítáno, jestli daná optimalizace vykazuje úsporu či nikoliv.

Podnikatel AG se za celou dobu samostatně výdělečné činnosti nepokoušel o žádnou z možností optimalizace, pouze vycházel z předpokladu, že využití paušálních výdajů procentem z příjmů je pro něho nevýhodné. Což se při provádění optimalizace ukázalo jako správný předpoklad. Jako první vhodný optimalizační způsob se u podnikatele ukázalo uplatnění paušálů na dopravu. Jelikož v průběhu zdaňovacího období 2019 nakoupil zcela nový nákladní automobil a svářečský stroj, jevílo se využití správného způsobu daňového odpisování jako vhodný nástroj k optimalizaci. Poplatník tak mohl využít možnosti zvýšených daňových odpisů v prvním roce odpisování. Na základě předpokladu vyššího základu daně v následujících zdaňovacích obdobích se stanovily u jednotlivého nového dlouhodobého hmotného majetku rozdílné způsoby daňového odpisování. Další možností, jak poplatník mohl snížit daňovou povinnost, bylo využití spolupráce manželky. Poplatník tak mohl převést část podílů příjmů a výdajů na manželku. Zde by poplatník ušetřil prostřednictvím sociálního pojištění.

Mým názorem je, že podnikatel mohl dosáhnout nějakého způsobu optimalizace již v předchozích letech, a ušetřit tak na celkových odvodech. Do budoucna se každopádně jeví vyzkoušení optimalizačních nástrojů pro poplatníka velice pozitivně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BĚHOUNEK, Pavel. *Daňové zákony: v úplném znění k 1.4.2019 s přehledy a komentáři změn*. Olomouc: ANAG, 2019, 351 s. ISBN 978-80-7554-209-0.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 304 s. ISBN 978-80-7598-315-2.

HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. Praha: ESAP, 2016, 213 s. ISBN 978-80-9058-993-3.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018, 274 s. ISBN 978-80-87974-17-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. 2., aktualizované vydání. Praha: ASPI, 2009, 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9.

MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, 2019, 279 s. ISBN 978-807-5541-956.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2019: úplná znění platná k 1.1. 2019*. 29. vydání. Praha: Grada, 2019, 285 s. ISBN 978-80-271-2274-5.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

PELECH, Petr a Iva RINDOVÁ. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2019*. 24. aktualizované vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. 384 s. ISBN 978-80-7554-243-4.

PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ: daň z přidané hodnoty, daň silniční, daň z nemovitých věcí, sociální pojištění, zdravotní pojištění*. 12. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2019, 352 s. ISBN 978-80-7554-222-9.

PELECH, Petr a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2018*. 26. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2018, 392 s. ISBN 978-80-7554-114-7.

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing, 2018, 168 s. ISBN 978-80-7418-295-2.

SCHELLEKENS, Marnix. *European tax handbook 2019*. Amsterdam: IBFD, 2019, 1250 s. ISBN 978-90-8722-521-6.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ, *Daňový systém ČR 2018*. 14. aktualizované vydání. Praha: VOX, 2018, 403 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Zákony:

Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 18. prosince 1992 o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast1>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ZDP Zákon o daních z příjmů

DHM Dlouhodobý hmotný majetek

odst. Odstavce

§ Paragraf

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Základ daně (vlastní zpracování)	19
Obrázek 2: Struktura výpočtu daně z příjmu fyzických osob (vlastní zpracování).....	23

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Konstrukční prvky daně z příjmu fyzických osob (vlastní zpracování).....	15
Tabulka 2: Odpisové skupiny (Běhounek, 2019, s. 49).....	31
Tabulka 3: Sazby pro lineární odpisování (Běhounek, 2019, s. 49).....	32
Tabulka 4: Koeficienty pro zrychlené odpisování (Běhounek, 2019, s. 50)	32
Tabulka 5: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 % (Běhounek, 2019, s. 49).....	33
Tabulka 6: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 % (Běhounek, 2019, s. 49).....	33
Tabulka 7: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 % (Běhounek, 2019, s. 49).....	33
Tabulka 8: Příjmy ze závislé činnosti (vlastní zpracování)	40
Tabulka 9: Struktura příjmů a výdajů z koncesované živnosti (vlastní zpracování)	40
Tabulka 10: Příjmy a výdaje z výroby kovových výrobků před optimalizací (vlastní zpracování).....	41
Tabulka 11: Celkové příjmy a výdaje před optimalizací (vlastní zpracování).....	42
Tabulka 12: Výpočet daně před optimalizací (vlastní zpracování)	42
Tabulka 13: Celkové odvody před optimalizací (vlastní zpracování)	43
Tabulka 14: Dodatečný výpočet daňové povinnosti za zdaňovací období 2018 (vlastní zpracování).....	45
Tabulka 15: Příjmy a výdaje procentem z příjmů (vlastní zpracování).....	46
Tabulka 16: Výpočet daně – využití paušálních výdajů za zdaňovací období 2019 (vlastní zpracování).....	47
Tabulka 17: Paušální výdaje na dopravu ve srovnání se skutečnými výdaji (vlastní zpracování).....	48
Tabulka 18: Výpočet daně při využití paušálů na dopravu (vlastní zpracování).....	48
Tabulka 19: Celkové odvody po uplatnění paušálů na dopravu (vlastní zpracování)	50
Tabulka 20: Celý odpisový plán osobního automobilu při rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 21: Celý odpisový plán nákladního automobilu při rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 22: Celý odpisový plán svářecího stroje při rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování).....	52
Tabulka 23: Celý odpisový plán nákladního automobilu při zrychleném odpisování (vlastní zpracování).....	52
Tabulka 24: Celý odpisový plán svářecího stroje při zrychleném odpisování (vlastní zpracování).....	53
Tabulka 25: Celý odpisový plán nákladního automobilu při zvýšených odpisech v prvním roce rovnoměrném odpisování (vlastní zpracování).....	53

Tabulka 26: Celý odpisový plán svářečského stroje při zvýšených odpisech rovnoměrného odpisování (vlastní zpracování)	54
Tabulka 27: Celý odpisový plán nákladního automobilu při zvýšených odpisech zrychleného odpisování (vlastní zpracování)	54
Tabulka 28: Celý odpisový plán svářečského stroje při zvýšených odpisech zrychleného odpisování (vlastní zpracování)	55
Tabulka 29: Srovnání alternativních daňových odpisů u nového DHM pro zdaňovací období 2019 (vlastní zpracování).....	55
Tabulka 30: Navrhované odpisové plány na celé odpisové období (vlastní zpracování)....	56
Tabulka 31: Optimalizovaný výpočet dílčího základu daně § 7 (vlastní zpracování).....	56
Tabulka 32: Výpočet daně při využití vybraného způsobu daňového odpisování DHM včetně paušálů na dopravu (vlastní zpracování)	57
Tabulka 33: Celkové odvody po optimalizaci daňovými odpisy včetně uplatnění paušálů na dopravu (vlastní zpracování)	58
Tabulka 34: Původní a optimalizovaný výpočet dílčího základu daně § 7 (vlastní zpracování)	58
Tabulka 35: Podíl 50 % příjmů a výdajů na manželku (vlastní zpracování).....	59
Tabulka 36: Výpočet daňové povinnosti manžela a manželky při využití spolupráce 50 % (vlastní zpracování).....	59
Tabulka 37: Celkové odvody domácnosti při využití spolupráce manželky 50 % (vlastní zpracování).....	61
Tabulka 38: Podíl 12 % příjmů a výdajů na manželku.....	61
Tabulka 39: Výpočet daňové povinnosti manžela a manželky při využití spolupráce 12 % (vlastní zpracování).....	61
Tabulka 40: Celkové odvody domácnosti při využití spolupráce manželky 12 % (vlastní zpracování).....	63
Tabulka 41: Celkové odvody po optimalizaci daňovými odpisy včetně uplatnění paušálů na dopravu a spolupráci manželky 12 % (vlastní zpracování)	63
Tabulka 42: Srovnání původního výpočtu daňových odvodů s daňovými odvody po konečné optimalizaci (vlastní zpracování)	64